

Laiškas lietuviams

BIRŽELIS 1997 JUNE

NĖRA DIDESNĖS MEILĖS	181	Juozas Vaišnys S J
JĖZUS KRISTUS	184	Vyskupų laiškas
DUOTI YRA GYVENTI	187	Aldona Kamantienė
VILNIAUS JĖZUITŲ GIMNAZIJA	194	Gabrielė Liniauskaitė
TAPATYBĖ AR VAIDMENŲ MAIŠATIS?	196	Kęstutis A. Trimakas
“LAIŠKŲ LIETUVIAMS” METINĖ ŠVENTĖ	201	Red.
GERASIS GANYTOJAS	203	Chiara Lubich
PUIKYBĖ	204	Jadvyga Vilčinskaitė
QUO VADIS?	205	Kun. K.J. Ambrasas SJ
KNYGOS	208	Red.
KALBA	210	Juozas Vaišnys SJ
TĖVYNĖJE	212	Marija A. Jurkutė
ŠYPSULIAI	215	Red.
TRUMPAI	216	Juoz. M.

Šis numeris iliustruotas Zigmo Degučio nuotraukomis iš *Laiškų lietuviams* metinės šventės.

Viršelio piešinys - dail. Gražinos Didelytės.

Skyrių vinjetės — dail. Rimanto Dichavičiaus.

Lietuviškas raidynas-Jono Bogutos.

LAIŠKAI LIETUVIAMS (USPS 301-540)— LETTERS TO LITHUANIANS is published monthly except bimonthly July/August, for \$20.00 a year by Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636. Second class postage paid at Chicago, IL. POSTMASTER: Send address changes to Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636 — 1098.

*religinės ir tautinės
kultūros žurnalas*

1997 / BIRŽELIS - JUNE / VOL. XLVIII, NO. 6

Nėra didesnės meilės už kančioje subrendusią

Juozas Vaišnys SJ

Turbūt gražiausias mėnuo Lietuvoje yra birželis. Aukštai pakilus saulei ir sušildžius gamtą, sužaliuoja pievos, suošia miškai, sužydi sodai. Ir Bažnyčios liturgijoje bei papročiuose birželis yra ypatingas. Po liūdnos gavėnios, kai buvo apmąstoma Kristaus kančia ir mirtis, po Velykų laikotarpio, kur triumfavo garbingas Kristaus prisikėlimas, Bažnyčia prisimena tą motyvą, kuris vertė Išganytoją kentėti ir mirti - Jo širdies meilę. Tad ir šis mėnuo paskirtas Jėzaus Širdžiai. Kai kam šis Jėzaus Širdies garbinimas gali atrodyti labai saldus, per daug moteriškas, gal net da-

Pagrindinis įėjimas į Jaunimo centrą.

vatkiškas. Bet tai tikras nesusipratimas. Kas šio garbinimo prasmę gerai supranta, žino, kad čia prisimenama visa tai, kas kilnu, gražu ir heroiška. Tai yra Kristaus heroiškos meilės garbinimas. Tos meilės, kuri Jį nuvedė ant kryžiaus, kad mes gėlėtume vėl tapti Dievo vaikais ir amžinosios laimės paveldėtojais.

Tai labai gerai suprato anais laikais lietuviai, at- gavę nepriklausomybę,

kai pirmojo Tautinio Eucharistinio Kongreso metu 1934 m. liepos mėn. 1 dieną visa Lietuva iškilmingai pasiaukėjo Jėzaus Širdžiai. Pasiaukėjo ne tik paprasti tikintieji, kunigai ir vyskupai, bet ir pats Valstybės Prezidentas, Vyriausybė ir Kariuomenė. Tame gražiam pasiaukojimo akte skaitome tokius žodžius: “Geriausioji Jėzaus Širdie, kuri verkei, žiūrėdama į savo išrinktosios tautos nelaimes, priimk ilgus ir sunkius mūsų tautos iškentėtus skausmus ir neleisk daugiau mūsų priešams viešpatauti brangioje mūsų Tėvynėje... Padaryk, kad visų mūsų širdys užsidegtų neužgesinama Tavo meilės liepsna”. Bet mūsų poetas teisingai

sako, kad “nėra didesnės meilės už skausmuose subrendusią”. Tad jeigu Kristus mums Jam pasiaukojusiems, atsiuntė prieš 50 metų tomis baisiomis gražiausio metų mėnesio dienomis dar didesnių kančių ir skausmų, tai tik norėdamas dar labiau subrandinti mūsų meilę. Tad birželis mums tapo meilės ir kančios mėnesiu.

Kryžius mums gėdos nedaro. Nors jis yra sunkus, nors po juo linksta pečiai, bet jį nešam su aukštai pakelta galva, tiesiai žiūrėdami į saulę kuri mūsų sunkų ir spygliuotą kelią apšviečia.

Meilė tik tada tikrai prasminga ir tikra, kai yra abipusė. Jeigu tavo meilė kito širdyje neras atgarsio, jei ji nebus suprasta ir priimta, ji tau bus didžiausia kankynė. Panašiai yra ir su dieviška meile. Kiek ją tikrai suprantame ir į ją savo meile atsakome? Visa tai prisiminus, tikrai mylinčio žmogaus širdyje turėtų kilti noras, kaip nors atitaisyti, kaip nors už tą mūsų ir kitų žmonių nedėkingumą atsilyginti. Atsilyginti dar didesne meile, didesnėmis aukomis. Štai tos dieviškosios Širdies garbinimo esmė! Štai pagrindinė birželinį pamaldų mintis!

Meilė ir kančia eina ranka rankon.

TIKĖJIMO PRADŽIA IR PABAIGA

(Lietuvos vyskupų laiškas Jėzaus Kristaus metams)

Pasirengimas 2000 m. Jubiliejui

Šiais metais pradėjome Šventojo Tėvo paskelbtą tiesioginio pasirengimo Didžiajam 2000 metų Jubiliejui periodą. Šiais pasirengimo Didžiajam Jubiliejui metais Bažnyčia atkreipia mūsų dėmesį į patį Jubiliatą, Jėzų Kristų, kuris prieš du tūkstančius metų įsikūnijo, kad mus išgelbėtų. Šie metai skirti Kristaus, Tėvo Žodžio, kuris Šventosios Dvasios veikimu tapo žmogumi, apmąstymui. Taip pat šiais metais apmąstysime tikėjimo paslaptį, į kurią Krikšto dėka esame įjungti.

Visi esame pakrikštyti viename tikėjime. Tikime į Jėzų Kristų, Dievą, dėl mūsų išganymo tapusį žmogumi; Jėzų Kristų, kuris yra gyvas, kuris yra tarp mūsų, kuris yra mūsų Išganymas, mūsų gyvenimo prasmė ir viltis. “Jėzus Kristus, vienintelis pasaulio Išganytojas, vakar, šiandien ir visada” (plg. Žyd 13, 8).

Tikėjimas Lietuvoje buvo išsaugotas tautos, kuri išgyveno ilgus persekiojimo metus. Jis buvo perduotas vaikams didele kaina, nors dažnai ši tradicija šeimoje ir nutrūkdavo. Atgauta laisvė mums primena, kad tikėjamą privalome ne tik išsaugoti, bet ir juo gyventi.

Krikštas ir tikėjimas

Kiekvienas krikščionis Krikštu paveldi tai, į ką tiki visa Dievo Tauta, Bažnyčia. Krikšto metu tikėjamą į Dievą Tėvą, Jo Vienatinį Sūnų ir Šventąją Dvasią už daugelį iš mūsų išpažino mūsų tėvai ir krikšto tėvai. Remdamiesi jų tikėjimu, ir mes pradėjome augti ir bręsti šiame bendrame Bažnyčios tikėjime. Krikšto sakramentu pradėdame žengti tikėjimo keliu, kuris mus veda į gilią bendrystę su Dievu ir visais pakrikštytaisiais. Tampame vieno Kūno nariais.

Asmeninis tikėjimas

Krikščionių tikėjimas turi du vieną nuo kito neatskiriamus aspektus - asmeninį ir bendruomeninį. “Tikėjimas pirmiausia yra asmeninis žmogaus ryšys su Dievu ir drauge nuo to neatskiriamas laisvas pritarimas visai Dievo apreikštai tiesai” (KBK 151). Tai kiekvieno žmogaus asmeninis apsisprendimas atsakyti į Dievo kvietimą.

Šio asmeninio ryšio su Dievu troškulys glūdi mūsų širdies gilumoje. Šv. Augustinas ši trokulį apibūdino tokiais žodžiais: “Ir vis dėlto nori Tave garbinti žmogus, mažą Tavo kūrinijos dalelę. Tu pats jį ragini su džiaugsmu Tave šlovinti, nes mus sukūrei sau, ir nerami mūsų širdis, kol neatsilsės Tavyje” (Išp. 1,1,1).

Apreikštų tikėjimo tiesų pažinimas

Tikėjimas reikalauja, kad pažintume jo tiesas ir į jas įsigilintume. Daugelio mūsų Bažnyčios narių tikėjimo žinios dėl įvairių priežasčių yra neperžengusios vaikiško Pirmosios Komunijos lygio ir apsiriboja dešimties Dievo įsakymų, septynių sakramentų ir pagrindinių maldų mokėjimu. Tiek pakanka 7 metų vaikui, bet ne suaugusiam žmogui. “Kai buvau vaikas, kalbėjau kaip vaikas, mąščiau kaip vaikas, protavau kaip vaikas; tapęs vyru mečiau tai, kas vaikiška” (1 Kor 13,11).

Naujasis Katalikų Bažnyčios Katekizmas kaip tik parodo mums, kad ta minimali informacija, kurios kunigas iš mūsų reikalavo besirengiant Pirmajai Komunijai, tėra mūsų tikėjimo pradmenys. Mūsų tikėjimas yra suprantamas, gyvas, keičiantis ir tobulinantis gyvenimo būdą, ne vien atmintinai išmoktos tezės ir

**Konkurso vertinimo komisijos sekretorė
Aldona Jurkutė skaito protokolą.**

Z. Degučio nuotr.

gražios apeigos. Jame randame Dievo Apreiškimą, kuris atskleidžia mums tikrąjį gyvenimo prasmę ir žmogaus atsaką Dievui.

Daugelis žmonių šiandien yra pasimetę - ieško gyvenimo prasmės ir laimės. Tragedijos įvyksta, kai šis ieškojimas atitolina juos nuo Dievo. Šiandieninės problemos aiškiai atspindi žmogaus gyvenimą, nutolusį nuo Dievo: epideminis alkoholizmas, šeimos gyvenimo degradacija, korupcija, nesąžiningas verslas.

Dievo Apreiškimas: Tradicija ir Šventasis Raštas

Dievas, apsireikšdamas savo kūriniais, žmonėms, kviečia juos bendrauti ir priima juos kaip bičiulius. Šio Apreiškimo pilnatvė yra Jėzus Kristus, kuris per Tėvo meilę atėjo mūsų išgelbėti. Per apaštalus Apreiškimo turinys patikėtas visai Bažnyčiai. Tai "šventasis tikėjimo paveldas, esantis Šventojoje Tradicijoje ir Šventajame Rašte" (KBK, 84). Tikėjimas yra pritarimas visai Dievo apreikštai tiesai, kuri išsaugota ir perduota mums šiame tikėjimo lobyne.

Gilesnis tikėjimo pažinimas veda mus arčiau Dievo. Šventasis Tėvas primena, kad šie metai bus gera proga patobulinti katechezę pradinė to žodžio prasme - kaip Apaštalų mokymą

(Apd 2, 42) apie Jėzaus Kristaus asmenį ir Išganymo paslaptį. Lietuvoje dabar turime daug galimybių, kurių anksčiau nebuvo, įsigilinti į tikėjimo tiesas. Neseniai išleistas Katalikų Bažnyčios Katekizmas ir šiais metais laukiamas naujas Šventojo Rašto vertimas pagelbės tikintiesiems geriau pažinti ir apmąstyti tikėjimo tiesas. Katekizmas kaip tik glaustai perduoda Šventojo Rašto, gyvosios Bažnyčios Tradicijos ir autentiško Mokymo mokslą.

Dievo Žodis

Šventasis Tėvas, rašydamas apie Jėzaus Kristaus metus, primena, kad "norėdami giliau pažinti Kristų, krikščionys ypač tais metais su nauju susidomėjimu turi grįžti prie Šventojo Rašto... Iš tikrųjų apreikštame tekste pats dangiškasis Tėvas mus pasitinka ir su mumis kalbasi, atskleisdamas savo viengimio Sūnaus prigimtį ir savąjį žmonijos išganymo sumanymą. Dievo žodis, nuskambėjęs prieš 2000 metų, šiandien iš tiesų yra gyvas ir veiksmingas tarp mūsų ir mumyse (plg. Žyd 4,12). Jis nušviečia kelią ir uždega širdį pažinti ir mylėti mums apsireikšusį ir mus išgelbėjusį Dievą. Naujojo Šventojo Rašto vertimo katalikiškajame leidinyje bus įvadai ir paaiškinimai, padėsiantys geriau suprasti Šventojo Rašto žodžius katalikų tikėjimo akimis, kad mūsų kasdienybėje Dievo Žodis būtų kuo veiksmingesnis.

Kita religinė literatūra

Galimybę gilinti savo tikėjimo supratimą teikia ir katalikų spauda, kurios vis daugėja. Kiekvienas tikintysis privalo mokytis pagal savo sugebėjimus, siekti vis geriau pažinti Jėzų Kristų ir Jo mums suteikto Išganymo paslaptį. Imkime ir skaitykime, mokykimės ir apmąstykime šias esmines tiesas, kuriose slypi pilnoji Tiesa.

Tikėjimo bendrystė

Krikščionis negali vien asmeniškai išpažinti Dievą, atsisakydamas aktyviai bendrauti

su tikinčiųjų bendruomene. "Kas nemylė savo brolio, kurį mato, negali mylėti Dievo, kurio nemato" (1 Jn 4, 20). Pats tikėjimas reikalauja gilaus ir visapusiško atsidavimo Dievui tiek danguje, tiek regimajame Jo Mistiniame Kūne žemėje.

Komunistinė sistema siekė nužmoginti žmogų, ardė tarpasmeninius santykius tiek šeimoje, tiek visuomenėje. Ši žala buvo ypač jaučiama Bažnyčioje, kurioje daugelis dalyvavo slapčia, asmeniškai ir niekam nematant bandė išsaugoti tikėjimą. Šios sistemos pėdsakus šandien aptinkame, žvelgdami į susiskaldžiusią visuomenę, suirusias šeimas ir izoliuotą asmenį.

"Tačiau tikėjimas nėra izoliuotas aktas. Niekas negali tikėti vienas, kaip negali ir pats vienas gyventi... Tikintysis tikėjimą gavęs iš kitų ir privalo jį perduoti kitiems" (KBK, 166).

Tikinčiųjų bendruomenėje mes atpažįstame Kristų - "Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų" (Mt 18, 20). Atpažindami Jo atspindį kituose žmonėse, mes sąmoningai vienijamės su jais Dievo meilės ryšiu, dalijamės dvasine patirtimi bei visokeriopa pagalba.

Eucharistija ir parapija

Bendrystė, kylanti iš tikėjimo, akina mus gyventi kartu. Gyventi kartu, dalytis savo rūpesčiais ir džiaugsmais, kartu dėkoti Dievui. Šis dėkojimas įgyja savo aukščiausią išraišką, kai tikintieji vienijasi sekmadienio šv. Mišiose. Šv. Mišias aukoja ne vien kunigas; kunigui vadovaujant, visa susirinkusi tikinčiųjų bendruomenė aktyviai dalyvauja šiame aukojime. Ši bendruomenė, vis giliau suprantanti savo vaidmenį šiame Dievo darbe, tampa Dievo veikimo tarpininke ir Jo gausių malonių dalininke.

Švęsdami Eucharistiją kartu, kaip viena šeima, dalyvaujame Kristaus Kūno ir Kraujo aukoje. Išganytojas atiduoda save kiekvienam iš

mūsų atskirai ir visiems kartu, kad, pamaitinti ir sustiprinti, pagal Dievo mintį kurtume save ir pasaulį. Komunija - susivienijimas ir bendravimas su Dievu - nesibaigia palaiminimu šv. Mišių pabaigoje. Mes esame siunčiami į pasaulį gyventi Kristaus pavyzdžiu, Komunija toliau vyksta mūsų kasdienybėje, kai bendraudami tarpusavyje leidžiame Išganytojui vėl įsikūnyti ir būti su mumis meilės, gailestingumo darbuose bei Tiesos liudijime. Apaštalas Jokūbas mums primena: jei tikėjimas "neturi darbų, jis savyje yra miręs" (Jok 2, 17).

Parapijos bendruomenės bendras tikėjimas, jos narių meilės darbai paveiks ir keis aplinką. Žmogus, matydamas gilią tikinčiųjų meilę, neliks jai abejingas.

Marija mums kelrodis

Jėzaus Kristaus motina Marija yra mums pats geriausias tikėjimo pavyzdys. Ji visą laiką mus kreipia į dieviškąjį sūnų ir iškyla prieš visus tikinčiuosius kaip išgyvento tikėjimo pavyzdys. Šiais metais prašydami Dievo Motinos užtarimo, melskime, kad ji padėtų mums įgyti tą tikėjimo dovaną, kuria pažymėtas visas jos gyvenimas.

Brangūs tikintieji, šie Kristaus asmeniui skirti metai tebūna mums proga atnaujinti savo tikėjimą: geriau pažinti mūsų tikėjimo tiesas, naudojantis naujai išleistu Katekizmu ir kasdien skaitant Šventąjį Raštą, labiau pamilti tarp mūsų gyvenantį Jėzų Kristų, ypač Svč. Sakramente, ir giliau išgyventi Mistinio Kristaus Kūno paslaptį savo parapijos gyvenime bei savo bendravime su visais krikščionimis.

Kaip mokiniai iš Emauso pažino Prisiėmusį Kristų, kai jis laužė duoną (plg. Lk 24, 30 - 32), taip pasaulis tepažįsta tikrąjį Išganytoją, kai mes laužome duoną, t.y. kai dalijamės su broliais ir seserimis dvasinėmis vertybėmis ir materialinėmis gėrybėmis.

DUOTI

YRA GYVENTI

Aldona Kamantienė
(Konkurse premijuotas straipsnis)

*"Duoti yra gyventi", tarė angelas. "Eik ir pa-
penėk alkanus saldžia gailestingumo duona".*

*"Bet... ar aš turiu duoti ir vėl duoti? Išgirdau sa-
vo irzlų klausimą". "O ne", atsakė angelas, mane
perverdama savo aštriu žvilgsniu. "Duoki tik tol,
kol tavo Viešpats nustos tau davęs".*

(autorius nežinomas)

Gyvename pasaulyje, kuris yra
mums dovanotas. Visa tvarinija ir
viskas, kas yra žemėje, yra Dievo
dovana mums, dar prieš mums ateinant į šį
pasaulį. Pats mūsų gyvenimas yra stebuklas,
mums Dievo duotas. "Žemė yra Viešpaties ir
visa, kas joje yra, pasaulis ir tie, kurie jame
gyvena" (Ps 24,1). Turime laisvą valią, galime
savo gyvenimą ir visas Dievo mums duotas
dovanas tvarkyti taip, kaip norime.

Mes to visko nesame verti, mes neuž-
sidirbome. Nuo pat pradžios, visų dovanų
neįvertindamas, žmogus nususuko nuo savo
Viešpaties. Ir tada Dievas tą savo rankų kūrinį,
žmogų, kuris buvo panašus į savo Kūrėją, neat-
stūmė amžinai. Jis jam davė dar didesnę do-
vaną, pačią didžiausią; Jis siuntė savo Sūnų,
kad Jis gimtų žmogumi, kentėtų ir mirtų už
žmogų ir tokiu būdu jį patrauktų amžinajam
gyvenimui su Juo danguje. Ši buvo didžiausia
dovana — atidavimas gyvybės už savo kūrinį
— žmogų. Guatemalos poetė Julia Esquivel
gražiai nusako Dievo gerumą ir dosnumą
mums:

*"Tu save visiškai ištuština,
nieko sau nepasilikdamas.*

*Ir dabar, visiškai apnuogintas,
apiplėštas, tu mums save
duodi duonoje,*

*Kuri palaiko mūsų gyvybę,
ir vyne, kuris mus stiprina.*

*Tu esi mums Šviesa ir Tiesa,
Tu esi Kelias, Viltis ir
Gyvenimas.*

Auk mumyse, Viešpatie!"

Džiaugsmas ir dėkingumas ateina su
gilesniu Jėzaus pažinimu; pažinimu Jo begali-
nės meilės ir gerumo mums. Dėkodami Jam už
neišmatuojamus lobius, prašome, kad Jis pa-
dėtų mums ugdyti dėkingumą Tėvui. Kai kiek-
viena mūsų gyvenimo minutė yra suprasta,
kaip Dievo dovana, tada atiduodame save Die-
vui kaip auką Jam. Dievas priima ir laimina
visa, kas Jam aukojama. Tada kažkas nepapras-
to, o gal stebuklingo darosi. Pačiame buvime
atrاندame gyvenimo esmę. Negana to, mes
atrاندame Dievą.

Viskas atrodo taip paprasta, bet kartu taip
sunku ir sudėtinga. Šio pasaulio dvasia temdo
Dievo pažinimą ir iš to plaukiantį Jam dėkin-
gumą. Ji sako, kad viskas, ką mes turime, yra
mūsų nuosavybė. Būsiu laimingas, jeigu būsiu
turtingas ir darysiu, ką aš noriu ("do my own
thing"). Norime prisiskirti sau, kaip savo nuo-
pelnus, viską, ką Dievas mums duoda. Didžio-

Redaktorius įteikia čekį pirmosios premijos laimėtojai Aldonai Kamantienei.

Z.Degučio nuotr.

jamės viskuo, ką turime, ir savinamės viską, ką užsidirbame. Praregime tik tada, kai didelė liga ar kokia kita didelė krizė mus suspaudžia, kad pats gyvenimas ir viskas, ką turime, kabo ant labai plono siūlo ir kiekvieną minutę gali sudužti. Tada pamatome, kad viskas priklauso Jam, dovany davėjui.

Artinantis į dvidešimt pirmą šimtmetį, Amerikos svajonė (American Dream) yra ne laisvė ir teisingumas visiems ir ne bendras gėris visiems. Vietoj to ieškoma asmeniško pralobimo (Strike it rich), arba "savęs išsipildymo" (self fulfillment). Didelei daliai žmonių pasidarė "šventa misija" pinigų gavimas ir turtų krovimas. Privatus pelnas yra daugiau vertinamas negu bendras gėris. Ši padėtis veda į perteklių ir nesibaigiantį alkį siekti daugiau. Nuolatinis rūpestis turėti daugiau pražudo pažinimą Dievo, kuris gyvena mumyse.

Rūpinamės liūdna pasaulio padėtimi. Dėmesio skiriame tokioms šių laikų apraiškoms kaip seksualiai užkrečiamoms ligoms, didėjančioms šeimų skyryboms, žiaurumams šeimose, narkotikų ir alkoholio plėtotei jaunime. Visos tos blogybės yra vertos dėmesio. Bet ar ne per mažai dėmesio skiriame kitai šio amžiaus epidemijai, iš kurios išsivysto visos kitos, ir kurios

vardas yra "Aš"? Ši epidemija klesti pasaulyje, kuriame daug rankų siekia duonos ir meilės.

Mums reikia naujo atsivertimo — išvertimo mūsų kišenių. Klystame, manydami, kad galime dvasiškai atsiversti, nesuprasdami, kad turime peržiūrėti ir savo kišenes, ir pagalvoti kaip ir kokiems tikslams savo turtus, viską ką turime, naudojame. Be kišenių išvertimo mūsų siela atrofuojasi ir išgyvena dvasinę mažakraujystę.

Kiekvieną minutę daugybė vaikų pasaulyje miršta iš bado arba nuo ligų, kurios galėtų būti lengvai pagydomos. Tas vyskta Indijoje, Afrikoje, Pietų Amerikoje, o dabar ir Lietuvoje. Klausiamo, kur yra Dievas, kuris myli nekaltus vaikus? Kodėl Jis leidžia tokius baisumus? Kadaise Jis pasotino alkaną minią ir ne tik pasotino, bet ir trupinių dvylika pintinių liko. Į Jį kreipiamės beviltiškoje padėtyje, o Jis visuomet atsako: "Aš čia". Jis niekuomet neatšaukė savo pažado: "Aš esu su jumis iki pasaulio pabaigos" (Mat 28,20). Tikėkime, Jis tebėra su mumis ir dabar. Jo atsakymas į mus spaudžiančias problemas nepasikeitė per 2000 metų. "Duokite jiems valgyti jūs patys". Jis liepia dalintis tuo, ką turime, nors tai būtų ir nedaug. Jis nenori iš mūsų to nevykusio pasakymo, kurį apaštalai kadaise Jam davė: "Paleisk minią, kad jie galėtų eiti ir nusipirkti sau maisto". Jo atsakymas buvo, kad jie, apaštalai, surastų žmonėms duonos. Taip, mes turime badaujančius vaikus valgydinti, juos gydyti, globoti, o Jis padarys visa kita, ko mes savo žmogiškume negalime padaryti. Atsiminkime, kad Jis pavalgydino minią su penkiais duonos kepalėliais ir dviem žuvim...

Žmonijos ateitis, mūsų istorija priklausys nuo vaikų. Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento Bill Clinton inauguracijos metu Amerikos poetas Miller parašė eilėraštį "Apie istoriją ir viltį", kuriame sako, kad mokame gerai Amerikos istoriją. Ją išmokome atmintinai kartojamose ceremonijose, dainuojamose senose tradicinėse dainose. Poetas klausia, kaip ir kas formuos ateities istoriją. Bet čia pat jis ir

atsako, kad mūsų vaikai kuria ateities istoriją, kuri jau yra jų protuose ir galima matyti jų akyse. Poeto mintį galime ir toliau plėsti, kad Amerikos ir pasaulio ateitis priklausys nuo dabartinių vaikų; kaip mes juos užauginsime, ką jiems duosime, koks bus mūsų požiūris į juos, kokioje aplinkoje jie augs. Ypač mums yra aktuali Lietuvos vaikų ateitis. Duokime ir vėl duokime Lietuvos vaikams! Tik sotūs, turintys pastogę, mokslą, dorą ir meilę vaikai pakeis Lietuvos ateitį į šviesesnę.

Dažnai girdisi: "Jeigu laimėčiau loteriją, doi, kiek daug gerų darbų padaryti galėčiau. Galėčiau būti daug dosnesnis". Arba: "Jeigu turėčiau geresnį darbą ir galėčiau telkti pinigus, būdamas labai taupus, tada užtektų man ir, kas liktų, galėčiau duoti beturčiams". Deja, yra problemų ir su šiais argumentais ir kažin... ar Dievas juos pateisintų? Jeigu panaudočiau visą savo laiką ir energiją telkdamas savo lobius, gali būti, kad tada neturėčiau laiko ir noro nei Dievui, nei artimui. Turime gyvenime per daug pavyzdžių, kad telkiant turtus atšala santykiai šeimose, atšala draugystės, nesurandame vietos savo širdyse Dievui. Daiktai ir pinigai pasidaro "šventi" ir užima pirmesnę vietą negu Dievas ir žmogus. Turtai žmogų praryja. Žmogus tampa inkorporuotas į daiktus. Turėti pasidaro beveik neišvengiama būti pavergtam turimų daiktų.

Pereitų metų vasarą Valdas Adamkus, lankydamasis Lietuvoje ir kalbėdamas Sambūriui, kėlė klausimą, kodėl Lietuvos žmonių gyvenimas po nepriklausomybės atkūrimo ne tik nepagerėjo, bet net pablogėjo? Jis sumini tuometinės valdžios godumą klausytis tik pačių savęs. "Savo interesų ir norų siekiant, apeiti valstybės įstatymus yra ne tik amoralu, bet net laikoma natūralu, kone sveikintinas dalykas" (Draugas, 1996 liepos 13 d). Iš noro greitai pralobti kyla neteisingumas, kuris veda į korupciją. Adamkus klausia: "Kaip galima Lietuvoje tikėtis įstatymo viršenybės, jeigu žmonės mano, kad įmanoma papirkti net ir teisėją? Kaip galima tikėtis asmens saugumo, jei mano-

ma, kad policininkai, prokurorai, muitininkai ima kyšius iš nusikaltėlių?" Adamkus pastebėjo, kad brangūs valdžios automobiliai puošia gatves. Jis sako, kad jeigu šis noras praturtėti nebūtų toks didelis, gal Lietuvos vargstančiųjų pensijos būtų didesnės? Valdžios ausys vargstantiems yra kurčios, ir širdys sukietėja.

Seimo narys Juozas Listavičius pastebi, kad 80% Lietuvos žmonių gyvena žemiau skurdo ribos ir tik 7% yra pasiturintys. "Tai pastarųjų ketverių metų valdžios pjūties vaisius", sako Listavičius. "Iš valdžios skirtų milijonų žemės ūkio fondui pinigai nukeliauja visai kitur" (Draugas, 1996 rugpjūčio 14 d.).

Kalbėdamas apie popiežiaus Jono Pauliaus II mintį apie gyvybės ir mirties kultūros ženklus, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius kalbėjo Kauno jaunimo dienoje, Jėzuitų gimnazijoje, kad nešamas į Lietuvą materializmas yra pagrindinis mirties kultūros ženklas. Jis sakė, kad įsigalint medžiaginių dalykų, pinigų ir gerovės kultui, atmetamas Dievas, suniekinama pagarba žmogui. Jis sakė, kad tos mirties kultūros nešėjai yra informavimo priemonės, noras bet kokiom sąlygom turėti pinigų, neteisingi įstatymai, tarnaujantys galingiesiems. "Norėti gerai gyventi yra natūralu, bet kai gerovė kuriam nesiskaitant su sąžine — šis kelias veda į mirtį". Arkivyskupas ragino pirmenybę skirti dvasinėms vertybėms ir gyventi pagarbos gyvybei kultūroje.

Senojo Testamento laikais godūs biznieriai pirkto vargšus už sidabrinus ir reikalingus šalpos už porą sandalų (Am 8,5-6). Pranašas Amosas juos perspėjo, kad jų neapgalvotas siekimas materialinių gėrybių statė į pavojų jų dvasinį gyvenimą ir jų tapatybę būti Dievo žmonėmis. Pranašas Izaijas sakė, kad Dievas baudė Izraelį surasdamas būdą, kad jie prarastų visus savo žemiškus lobius (Iz 10). Atrodo, kad ši žmogaus yda, turėti ir gyventi, kad turėtų, jau reiškėsi ir anais, Senojo Testamento laikais.

Naujajame Testamente ir pats Jėzus nemažai kalba apie turtus ir iš jų kylančias nege-

roves. Prisimename Jo pasakymą, kad būtų lengviau drambliui išlįsti per adatos skylę negu turtuoliui patekti į dangų. Taip pat žinome ir ką Jėzus sakė turtingam jaunuoliui, kuris Jėzaus klausė, ką jis turi daryti, kad laimėtų amžiną gyvenimą. (Mat 19,20). Tas Jėzaus atsakymas baugina ne vieną iš mūsų. Ar tikrai Jėzus turėjo galvoje viską perduoti? Kas atsitiktų su manim? Turėčiau pasakyti savo vaikams, kad ateinu pas juos gyventi, nes pardaviau savo butą ir atidaviau pinigų vargšams. Kaip į darbą nuvažiuočiau be automobilio? Autobusai ar traukiniai čia nevaikšto. Susimąstau. Kai jaunuolis nusiminęs nuėjo, nes jis turėjo daug turtų, Jėzus dar pridūrė: "Žmonėms nėra įmanoma, bet ne Dievui. Dievui viskas yra galima" (Mk 10,27). Daugiau pagalvoję, turbūt prieisime išvados, kad Jėzus neliepia mums pakeisti savo gyvenimo iš pagrindų. Didžiausiais iššūkiis iš šio Jėzaus pokalbio yra tai, kad nebūtume vergai to, ką turime, ir kad dalintumės su kitais, mažiau turinčiais.

Šv. Raštas mums sako, kad anksčiau ar vėliau turėsime atsakyti prieš Dievą, visko davėją, kaip panaudojome Jo mums duotas dovanas — savo gyvenimą ir talentus, kurie mums atneša neapčiuopiamus pasiekimus ir medžiaginius turtus. Tik naudodami tinkamai Jo duotas dvasines ir medžiagines dovanas, mes gyvensime džiaugsmingai Jo globoje.

Iš gyvenimo pavyzdžių žinome, kad žemiški turtai, jeigu jie nenaudojami taip, kaip Dievas nori, nepadaro žmogaus laimingo. Tik pažiūrėkime į didžiuosius Amerikos turtuolius. Vieni savo turtus naudojo kitų gerovei, kiti juos krovė ir laikė tik sau. Neseniai girdėjome, kad Walgreen kompanijos paveldėtojas nutraukė savo gyvenimo siūlą. Turtai nepadarė jo laimingo.

Pagrindinis nurodymas, kaip mes turime Dievo duotomis dovanomis naudotis, buvo paties Kristaus, Jo apaštalų, sekėjų ir pranašų kartotas: "Tarnauti Dievui ir vienas kitam", arba dar trumpesnis ir viską apimantis žodis — "Mylėti". Esame krikščionys, Kristaus sekėjai,

ir girdime Jo kvietimą mylėti. "Jei kas sakytų: Aš myliu Dievą, o savo brolio nekęstų, tasai melagis. Kas nemyli savo brolio, kurį mato, negali mylėti Dievo kurio nemato (Jn 4,20). Tikroji krikščioniška meilė pasireiškia dosnumu. Garsusis mokslininkas Albert Schweitzer sakė: "Nežinau, koks bus jūsų likimas, bet tik vieną dalyką žinau, tie bus laimingi, kurie ieško ir randa, kaip kitiems tarnauti".

Dievas mus įpareigoja dalintis savo dvasiniais ir medžiaginiais turtais su savo broliais, kurie mažiau turi.

Matydami Dievo dosnumą ir iš to išplaukiančią meilę Jam, negalėsime nematyti vargšų, ligonių, beturčių, našlaičių. Didelę dosnumo pamoką randame šv. Pauliaus antrame laiške korintiečiams: "Mes gavome ne pasaulio dvasią, bet iš Dievo einančią Dvasią, kad pažintume mums suteiktas Dievo dovanas". Ir toliau jis sako: "Būdami visko pertekę — tikėjimo, žodžio, pažinimo, visokeriopo uolumo ir mūsų meilės — parodykite pertekę ir dosnumo".

Dievo dvasia mus kviečia tarnystei. Turime turėti, bet nesikrauti turtų, turime tiesti pagalbos ranką, o ne iš kito plėšti. Cleveland Indians Pitcher, Orei Harshiser IV yra kartą pasakęs: "Pagrindinė mano filosofija yra, kad mano pinigai yra man Dievo paskolinti. Aš juos tik tvarkau. Aš esu atsakingas už jų investavimą, už jų dalies atidavimą geriems tikslams, už aprūpinimą mano šeimos". Tai yra teisinga ir krikščioniška pažiūra į turtus. Viena iš būtinų sąlygų būti geru krikščioniu yra būti geru ūkvedžiu visų dovanų, kurias Dievas mums pavedė tvarkyti. Turime atsargiai ir daug galvoti, kaip panaudosime viską, kuo Dievas leido mums naudotis. Visą, ką pasaulis vadina "privatiu turtu", krikščionys turi laikyti Dievo mums laikinai duota naudotis Jo nuosavybe. Pasaulio siūlomas materializmas kartais užtemdo tą mums Dievo duotą dvasią dalintis su

mažiau turinčiais. Kai ateiname į šį pasaulį, ateiname, nieko neturėdami. Būkime tikri, kad nieko neišsinešdami ir išeisime. Viskas, ką mes turime gyvendami, yra Dievo mums paskolinta.

Turiu užsirašiusi (nežinomo autoriaus) eilutes, kuriose matau išsakytą mūsų gyvenimo prasmę: "Duokime turtus, duokime darbus, duokime jėgas, duokime mintis, duokime meilę, duokime ašaras, duokime laiką, duokime save pačius. Duokime, duokime, visuomet būkime beduodantys. Tas, kuris neduoda, — negyvena; juo daugiau duosi, tuo daugiau gyvensi". Didelis protestantų teologas Dietrich Banhoeffer yra pasakęs: "Žemiški turtai yra tam, kad jais naudotumės ir dalintumės, ne krautume. Godžiai rinkti turtus yra stabmeldystė".

Kai kalbame apie davimą, daugiausiai galvojame apie pinigų ir daiktų davimą. Gal didžiausia dovana yra duoti save patį. Vidurio rytų poetas ir filosofas Kahlil Gibran, savo knygoje "Pranašas" (Prophet) sako: "Tikras davimas yra, kai duodi dalį savęs". Kaip matėme aukščiau minėtose eilėse, galime duoti jėgas, mintis, meilę. Galime duoti ir laiką. Koks brangus yra mums laikas! Ir kaip nudžiuginame ligonį ar prislėgtą, skirdami jam dalelę savo laiko ir savęs... Baisios ligos palaužtas kardinolas Bernardinas yra pavyzdys, kaip net prieš mirštant naudoti mums Dievo duotą laiką. Pats vos paeidamas lankė nepagydomai sergančius ligonius, ypač vaikus, ir baigė rašyti savo knygą. "The Gift of Peace". "Yra klaidinga eikvoti brangų laiką atšiaurumams ir skaldymuisi", sakė jis. Amerikos prezidentas Bill Clinton naudojo šią kardinolo citatą savo inauguracinėje kalboje. Negalime kontroliuoti mums duoto gyvenimo ilgio, bet galime kontroliuoti jo platumą ir gilumą. Kiekvienas iš mūsų išeinantis geras darbas artimui didina mūsų gyvenimo platumą ir gilumą.

Duoti nereikia būtinai rašyti didelį čekį. Mato evangelijos našlė nedaug davė, bet ji davė iš širdies, ir Jėzus duoda ją mums pavyzdžiu. Ir minėtas poetas Kahlil Gibran laikosi šios

minties: "Tie, kurie turi mažai, bet atiduoda viską, tiki gyvenimu ir jo turtingumu; jų skrynia niekuomet neišseka". Šios yra laiko ir gyvenimo išbandytos tiesos. Jos turėtų būti ir kiekvieno krikščionio pažiūros į davimą. Pažinau senutę pensininę, kuri duodavo visoms labdaros organizacijoms, šelpdavo visus vargšus. Ir ji duodavo su dideliu malonumu ir sakydavo, kad jai visuomet užtenka, kad ji iš Dievo gauna šimteriopai atgal. Esu ne kartą girdėjusi iš 92 metų senelio pensininko, kad kai jis šiek tiek susitaupto, labai kukliai gyvendamas iš savo pensijos, jis rūpinasi, kad jau per daug turi. Jis turi dalintis su vargšais. Tokiu būdu jis šelpia našlaitį Lietuvoje, šelpia Sibiro tremtinius, nepamiršta senelių prieglaudoje. Jis pasitiki Dievu ir Jo begaline meile. Jis mano, kad jam nereikia krauti pinigų, kad jį Dievas globos ir jam užteks to, ką jis turi. Iš šių žmonių galime ne vienas pasimokyti. Kai duodame, gauname šimteriopai atgal. Tada mūsų gyvenimas palieka gražią vagą Viešpaties pasaulyje,

Paul Brooks, Renesanso korporacijos viceprezidentas, domėdamasis filantropija, prieš išvados, kad šis "menas" nėra įgimtas. Mes neateiname į šį pasaulį su apetitu duoti. Tai išmokstame iš visko davėjo Dievo, to mokomės stebėdami ir darydami. "Jeigu žmogus yra subrendęs ir sugeba uždirbti pinigų, nebūtinai jis turi būti subrendęs duoti. Davimo veiksmas, jeigu jis eina iš širdies, yra dvasinis veiksmas, išreikštas meile kitam žmogui.

Mokytiis naudoti savo turtus, talentus ir laiką kitų labui turi prasidėti dar šeimoje, jaunystėje, arba net vaikystėje. Jeigu vaikai mato tėvus, besirūpinančius kitais, vaikai taip pat tai darys. Jeigu vaikas užaugs su mintimi, kad jis būtinai turi tik gauti, bet niekuomet neduoti mažiau turinčiam, vargiai ateis laikas, kad užaugęs jis panorės dalintis su kitais.

Tą davimo dvasią reikia formuoti ir mūsų sesėms bei broliams Lietuvoje. Per okupacijos dešimtmečius jų niekas nemokė krikščioniško davimo, padėjimo savo artimui, nubūtinai su

pinigais. Kai atėjo nepritekliaus metas, nė nesapnuojama, kad reikia dalintis su mažiau turinčiu. Žmonės mokėsi iš buvusios valdžios, kad jeigu pasitaiko proga, gali skriausti savo artimą užuot jam padėjus. Galvojama, kad gali "sau padėti", jeigu yra galimybė pasisavinti tau nepriklausomą turtą. O Dievas moko kitaip. Jis moko mylėti savo artimą, jam tarnauti, su juo dalintis, kaip Jėzus tebeduoda ir tebesidalina savimi.

Kaip tie suminėti pensininkai senukai, kuriems visko užteko, reikia būti patenkintiems tuo, ką turime. Deja, kartais net nematome ko ir kiek turime ir juo labiau nevertiname. Geras to pavyzdys yra II Karalių knygoje 4,1-7. Ten kalbama apie našlę, kuri kreipiasi į pranašą Elišą (Eliziejų) su nesibaigiančiu skundu. Ji skundžiasi, kad jos gyvenimas yra tik vargas. Jos vyras mirė ir mirdamas paliko dideles skolas. Skolininkas nori pasiimti jos du sūnus, kad jie, jam dirbdami kaip vergai, atmokėtų tėvo skolą. Tačiau pranašas Eliša nukreipia jos aimanas kita linkme. Jis ją spiria pasakyti, ką ji dar turi, o ne tai, ką ji prarado ar dar praras. Galų gale ji prisimena, kad ji dar turi šotį alyvos. Eliša liepia jai eiti pas kaimynus ir pasiskolinti kiek gali tuščių indų. Tada jis jai pataria supilti alyvą į tuos tuščius indus. Paskui sako, kad ji parduo-
tų tą alyvą ir užsimokėtų vyro skolas, kad nereiktų jos sūnams eiti vergauti. O iš likusios alyvos ji ir jos sūnūs dar galės pragyventi.

Šiame pasakojime galime įžiūrėti ne tik Dievo daromą stebuklą, bet ir našlės prarėjimą, kad iš tiesų ji dar daug turi. Ji turi savo du sūnus, pastogę, alyvos, gerus kaimynus ir galbūt dar gerą sveikatą. Kokia laimė turėti gerą sveikatą ir dar sveikus vaikus! Kaip dažnai ir mes nematome, kiek daug turime, ir reikia gyvenime tragedijos ar kokios krizės, kad atsi-
gręžtume, praręgtume ir už visas turimas Dievo dovanas Jam dėkotume.

Dar kita priežastis, kodėl turime duoti — tai kad paliktume ši pasaulį truputį gražesnį, negu jį radome. Kaip gražiai šią davimo mintį išsako žydų Talmudas: "Kai atėjau į šį pasaulį,

neradau jį apleistą. Kaip mano tėvai sodino prieš man gimstant, taip ir aš sodinu tiems, kurie ateis po manęs". Negalime pamesti minties, kad ir po mūsų dar kiti gyvens. Lengviau apie tai pagalvoti, kai turime vaikus ir anūkus. Kokia bus jų ateitis? Kaip būtų gera, kad pasaulyje pasibaigtų karai, niekam nereiktų atominių ginklų. Kaip būtų gera, jeigu nepagydomos ligos būtų jiems praeities reiškiniai, kad gamta nebus teršiama ir naikinama. Reikia turėti vilties, kad ir Lietuvoje išaugs kartos, kurios pažins tiesą ir sąžiningumą, turės pagarbą kitam žmogui, kurios supras, kad pinigai nėra viso mūsų gyvenimo pradžia ir pabaiga.

Tokios vilties sėkla jau turi būti sėjama dabar. "Negalime pasėti sėklą ir skinti vaisių sekantį rytą" (Jesse Jackson). Ta geresnio rytojaus sėkla ir bus tarnavimas Dievui ir vienas kitam, kuris pasireiškia meile. Ta sėkla bus mūsų vertybių pasirinkimas, kurios viršija godumą, šykštumą, neapykantą, turimų turtų sudievinimą.

Taip, turime duoti, kad ateities pasaulis būtų gražesnis negu jį radome. Kaip gražiai šią mintį išsako Amerikos poetė Maya Angelou savo knygoje "Wouldn't Take Nothing for My Journey Now": "Kai išbarstome duoną pavandeniui, galime tikėtis, kad kas nors, kurio vardo nežinome ir kurio veido niekados nepamatysime, pasinaudos tuo, ką padarėme, kaip ir mes, kurie esame pavandeniui, naudosis kitu davėjo mums paliktomis dovanomis". Ir galop šią tarnavimo ir meilės mintį išreiškia Henry Ward Beecher, sakydamas, kad "Turime gyventi ir dirbti mums duotame laike, kad kas mums buvo perduota kaip sėkla, galėtų pasiekti kitą generaciją kaip žiedas, ir kad kas mums buvo duota kaip žiedas, galėtų pasiekti kitą kartą kaip vaisius. Taip būtų išreikšta kiekvieno mūsų meilė kitam žmogui".

Ar gana duodu?

Duokime ne iš to, kas lieka, bet duokime iš širdies. Prisiminkime vėl evangelijos našlę, kuri atidavė paskutinį savo skatiką. Duokime,

kad truputį skaudėtų. Ir Senojo Testamento Malachiejaus knygoje randame apie Viešpaties raginimą duoti. "Atneškite pilną dešimtinę į sandėlius, kad būtų maisto mano namuose, ir taip mane išmėginkite, — kalbėjo Galybių Viešpats. Aš tikrai atidarysiu jums dangaus langus ir pilte apipilsiu jus visokeriopa palaima" (Mal 3,10). Nebijokime duoti, nes mums bus atlyginta už tai šimteriopai. "Duokite ir jums bus duota; saiką gerą, prikimštą, sukratytą ir su kaupu atiduos jums į glėbį. Kokiu saiku seikite, tokiu jums bus atseikėta" (Lk 6, 38). "Kas šykščiai sėja, šykščiai ir pjaus, o kas dosniai sėja, dosniai ir pjaus" (2 Kor 9,6). "Tie, kurie duoda mažai iš to ko jie turi apščiai ir duoda kad būtų pastebėti, jų slapas motyvas daro jų davimą jiems nesveiką", tęsia toliau savo mąstymą apie davimą minėtas poetas Kahlil Gibran. Tad neduokime iš savo pertekliaus, duokime iš širdies. Don McClanen, "Pinigų Administravimas" knygos autorius sako: "Kaip gaila matyti, kad mūsų lenktyniaujančiame ir godžiame pasaulyje praradome davimo džiaugsmą". Toliau jis sako, kad jis nepažįstas nė vieno žmogaus, kuris yra laimingas, kad jis daug turi. Džiaugsmas, laimė ir vidinė ramybė ateina, kai mes duodame save kitiems. Todėl kai duodame, neduokime, kad kiti duoda, arba kad galėtume nuo pajamų mokesčių nusirašyti. Šv. Paulius sako: "Neduokite iš pareigos" (Kor 9,7). Vietoj to, duokime džiaugsmingai ir linksmi, kad galime kitam padėti, kad galime kito gyvenimą lengvesnį padaryti. Duokime, kad esame dėkingi Dievui už Jo dovanas. Duokime, kad norime būti panašūs į Dievą, t.y. davėjai kaip Jis.

Septynerius metus dirbdama savanore Hospice organizacijoje ir lankydamą mirštančius ligonius, juos stebėjau. Dauguma iš jų kentėjo didelius skausmus. Kartais galėdavau tik tyliai šalia jų pasidėti ir jiems ranką palaikyti. Tačiau tame rankos palaikyme, toje

tylos valandėlėje, jų skausmas sumažėdavo. Jie nusišypsodavo. Atmenu vieną senuką, kuris vis klausdavo: "Kodėl tu man tokia gera?" O aš jam nieko neduodavau ir nedarydavau; aš tik sėdėdavau ir laikydavau jo ranką. Aš tik buvau su juo. Kartais ligonis pasidalindavo su manim žiupsneliu savo gyvenimo prisiminimų. Palikus tuos ligonius, jausdavausi praturtėjusi. Kiti manydavo, kad toks darbas turi būti labai slepiantis, išseimantis, bet anaipatol, jis man toks nebuvo. Po tokio ligonio aplankymo visuomet turėdavau daug už ką Dievui dėkoti. Dėkojau už sveikatą ir už viską, ką aš turiu.

Būkime Kristaus rankos ir kojos. Ne vienas matėme paveikslą, kur vaizduojamas nukryžiuotasis Jėzus. Bet Jis yra be rankų ir be kojų. Po paveikslu užrašas: "Būkite mano rankos ir mano kojos". Ką reiškia būti Kristaus rankomis ir kojomis šių dienų pasaulyje? Tai reiškia daryti, ką jis darė ir tebedaro. Tą darbą geriausiai išsako pats Jėzus:

"Buvau išalkęs — ir jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, buvau nuogas — mane apengėte, ligonis — mane aplankėte, kalinys - atėjote pas mane" (Mt 25,35-36,40). Ir tikėkime, kad kiek kartų tai padarysime vienam iš Jo mažiausiųjų brolių, padarysime Jam. Davimas turi daug formų, kurios keičiasi su laiko ir aplinkybių išneštais poreikiais. Kai savo pavyzdžiu ir savo dosnumu pasėsime taikos ir meilės sėklą savo šeimose, kai būsime atlaidūs tiems, kurie mus įskaudino, kai skleisime tikėjimo liepsnelę pasaulyje, kuris bando apsieiti be Dievo, kai įžiebsime vilties kibirkštėlę ten, kur jos nėra, kai guosime nuliūdusius ir rodysime jiems, kad tikrasis džiaugsmas yra Dieve, kai daugiau norėsime duoti negu gauti ir kai visas mūsų gyvenimas turės vieną tikslą duoti kaip mūsų Viešpats mums duoda, tada būsime nukryžiuotojo Jėzaus rankos ir kojos, ko Jis iš mūsų ir nori.

Vilniaus Jėzuitų Gimnazija

Gabrielė Liniauskaitė

(Tarpukario istorijos paieškos)

Tradicija tapęs jėzuitų ordino rūpinimasis švietimu nebuvo išimtis ir Lietuvoje. 1569 m. jėzuitams atvykus į Lietuvą, po metų įsteigiama jėzuitų kolegija Vilniuje. Nuo to laiko Vilniuje suaktyvėja švietimas ir kultūrinis gyvenimas. Kolegijos pagrindą 1579 m. įkuriama Vilniaus universitetas. Įkūrus universitetą, kolegija nenustoja veikusi, 1751 m. ji pertvarkoma į Kilmingųjų kolegiją (Collegium nobilium). Kolegija veikia iki 1773 m., kai panaikinamas Jėzuitų ordinas. Jau po ilgesnio laiko, 1919 m., lenkų jėzuitai atvyksta į Vilnių ir įsikuria čia iki 1939 m. 1921 m. rugsėjo 15 d. prie Šv. Kazimiero bažnyčios atidaroma Aukštesnioji berniukų bendrojo lavinimo mokykla. Kitais metais patvirtinamas Tėvų Jėzuitų gimnazijos vardas. Jos direktoriumi paskiriamas kun. M. Barglevskis. 1923 m. gimnazijai suteikiamos valstybinės gimnazijos teisės.

Nuo gimnazijos įsteigimo jos reikšmė ir populiarumas kiekvienais metais vis augo. Teko įvesti net tris paralelines klases. 1926 - 27 mokslo metais Švietimo ministerijos nutarimu gimnazijoje vykdavo parodomosios paskaitos, kuriose dalyvaudavo kitų gimnazijų mokytojai bei direktoriai. Gimnazijoje dėstė prityrę jėzuitų pedagogai ir pedagogai pasauliečiai, tarp kurių buvo ir Vilniaus universiteto profesorių. Augant gimnazijos populiarumui, buvo keliami

reikalavimai stojantiems bei pereinantiems iš vienos klasės į kitą. Mokinys, gavęs tris nepatenkinamus pažymius, buvo paliekamas antriems metams.

1923 m. liepos mėnesį Švietimo ministerija leido rektoriui M. Barglevskiui keturmetę gimnaziją pertvarkyti į klasikinio tipo aštuonmetę su dėstomąja lenkų kalba. 1939 - 40 m., Lietuvai atgavus Vilnių, gimnazijoje buvo įvesta lietuvių kalba, ir ji veikė kaip Kauno jėzuitų gimnazijos filialas.

Tarpukario laikmečio jėzuitų gimnazijos istorija iki šiol lietuvių nedomino. Atrodo, jog mes atsisakome to laikotarpio todėl, kad jis lenkiškas, ir visa gimnazijos istorija kartu su jos auklėtiniais iškeliauja į Lenkiją. Šiuo gimnazijos veiklos laikotarpiu buvo skleidžiama lenkiškoji kultūra, išauklėjusi ne vieną Lenkijai atsidavusį žmogų. Lietuviai ignoravo lenkiškąją Vilniaus kultūros istoriją, skatinami patriotinių jausmų. Dabar mus tarpukario jėzuitų istorija domina ne kaip lenkiškosios kultūros skleidėja. Mes ieškome jėzuitų veiklos tęstinumo dabartinėje jėzuitų gimnazijoje. Visiems jėzuitams bendri auklėjimo pagrindai tarsi sujungia visų laikotarpių jų mokymo įstaigas į bendrą visumą. Katalikiško — jėzuitiško auklėjimo kryptis bei klasikinis gimnazijos profilis geriausiai atsispindėjo užklasinėje veikloje.

Maisto ruošimo personalas ir padavėjos iš Racine Bakery su vadove Birute Jodvaliene (3-čia iš kairės).

Z.Degučio nuotr.

Humanitarinę gimnazijos pakraipą atspindėjo ne tik tai klasikinių kalbų — lotynų ir graikų (leidusių gimnazistams susipažinti su žymiais Antikos rašytojų ir istorikų darbais) — dėstymas. Gimnazijoje veikė choras, orkestrai bei teatrai. Orkestrai buvo du — pučiamųjų ir simfoninis. Choras ir orkestrai dalyvaudavo ne tik mokyklos šventėse, bet konvertuodavo ir miesto gatvėse, dažniausiai per valstybines šventes. Pasižymėjo turtingu repertuaru.

Jau nuo pat jėzuitų atvykimo jų steigiamose mokyklose gyvavo teatras, visais laikais buvęs itin reikšmingas jėzuitų auklyboje. Teatras ypač svarbią vietą užėmė tarpukario jėzuitų gimnazijoje. Jis garsėjo už mokyklos ribų ir susilaukdavo įžymių to meto žmonių bei universiteto profesorių apsilankymo. Dekoracijas, kostiumus, grimą mokiniai darydavo patys. Teatro repertuaras buvo gausus ir įvairus: nuo tradicinių kalėdinių vaidinimų, prakartėlių, jubiliejinių akademijų patriotine tematika iki klasikos — Aischilo "Persų" bei A. Mickevičiaus kūrinių fragmentų.

Jau nuo pirmųjų gimnazijos susikūrimo metų jėzuitai skyrė didelį dėmesį bendrumo jausmo ugdymui — bandė burti į vieną šeimą

mokinius, jų tėvus ir mokytojus, rengdami bendras šventes ar įtraukdami į bendrą veiklą. Auklėjimas bendruomeniškumą ugdančia dvasia — vienas iš jėzuitiškos auklybos principų. 1925 m. kovo 4 —ąją, gimnazijos globėjo šv. Kazimiero dieną, mokyklos patronas vyskupas Jurgis Matulaitis pašventino naują gimnazijos vėliavą, padovanotą mokinių ir jų tėvų. Gimnazijoje buvo organizuojami turistiniai žygiai, ekskursijos į užsienį. Kun. K. Kucharskis SJ organizavo lenkų jaunimo išvykas į Kauną bei lietuvių jaunimo — į Vilnių. Jo mokiniai globojo keletą kaimo mokyklų prie Naručio ežero.

Patriotiškas prieškario jėzuitų gimnazijos auklėjimas daugumos auklėtinių gyvenimo keliui nuvedė į Lenkiją. Dalis žuvo lageriuose ir koncentracijos stovyklose už savo idėjas ir katalikiškus įsitikinimus. 1995 m. atkurtoji jėzuitų gimnazija iš dalies tęsia prieškario jėzuitų pradėtą švietėjišką darbą bei katalikišką auklybą, atmesdama tik tam praėjusiam laikmečiui tinkančius principus ir įvesdama aktualias naujoves. Dabartinėje gimnazijoje irgi veikia teatras, organizuojamos kelionės po istorines vietas, išvykos, pvz., į Šilvuos atlaisdus. Nebėra karinio parengimo, užtat įvesta karitatyvinė veikla.

Tapatybė ar vaidmenų maišatis?

Kęstutis A. Trimakas

(Tęsinys)

8. Asmenybės ir tikėjimo brendimas

Toliau - pasakojimas apie jaunystės laikotarpį, kuriame per krizę ir maišatį vis dėlto randama jungtis tarp asmenybės ir tikėjimo.

Sumaištis ir ramybė

JŪRATĖ

Jūratei jaunystė, kuri jai liko kaip “labiausiai aktualus laikotarpis”, “pasižymėjo ypatingu veiksmingumu, jausmingumu, atkaklių 'kaprizų' pasireiškimu, savotiškos savo tiesos išreiškimu, bręstančiu pasaulio supratimu, savitu energijos išliejimu, ypatingu jautrumu, aiškiu ir nepriklausomu savojo “aš” iškėlimu, įvairiais troškimais, ieškojimais, atradimais ir galbūt praradimais”.

Taigi buvo visko... Ankstyvoje jaunystėje dėmesys pakrypo į išorę: džinsinis sijonas, pakirpta plaukų šukuosena, basutės su kulniukais - “išsiskirti iš savo bendraamžių, atkreipti kitų dėmesį”. Viduriniojoje jaunystėje daugiau užsiėmė sportu, pradėjo lankyti aerobikos pratybas. Tačiau “tuo laikotarpiu į viską lyg ir pradėjau žiūrėti truputį rimčiau. Pradėjau galvoti apie ateitį, t.y. ar mokysiuos toliau, nes man patiko siekti žinių ir gilintis”. Pradėjo rimtai galvoti ir apie profesiją. “Troškimas buvo tapti pradinių klasių mokytoja”.

Vyko ieškojimas savojo “aš”. Tai labiausiai pasireiškė vėlyvojoje jaunystėje. Siame laikotarpyje pergyvenau krizę. Pirmiausia tai buvo susijęs su žiaurios tikrovės pajautimu. Susidūrimas su tamsia realybe vertė pažiūrėti į pasaulį kitomis akimis ir ką nors daryti. Taip

pat tai buvo susiję su susižavėjimo vaikinu išgyvenimu ir meilės be atsako patyrimu.

Ši krizė galėjo visaip pasibaigti: ciniškumu, apkartimu, nusivylimu, keršijimu, depresija, Dievo atmetimu. Bet ne. Pasibaigė visai kuo kitu. Tvirtesniu tikėjimu. Bet prie to Jūratė priėjo palaipsniui.

Šis laikotarpis taip pat pasižymi mano brendimu tikėjime. Aš pajutau judėjimą savo tikėjime, nes anksčiau jis lyg stovėjo ir supratimas buvo vaikiškas. Manasis “aš” tarsi išsiveržė iš gniaužtų, primityvaus ir tradicinio tikėjimo supratimo. Aš supratau, ką reiškia tikėti. Šiam mano tikėjimo brendimui padėjo grupelė bendraamžių, kurie eidavo į bažnyčią, dalyvaudavo šv. Mišiose, kartu rinkdavosi ir bendravo. Taip pat įtaką padarė vadovė, kuri buvo 10 metų vyresnė ir buvo man autoritetas. Taigi aplinkybių, Dievo malonės ir mano pačios noro, pastangų dėka vystėsi ir tikėjimas, ir religinis supratimas. O dar gilesnį ir tvirtesnį tikėjimą padarė įvykusi krizė. Aš tarsi jau buvau pasiruošusi ją priimti, nes kai ji įvyko, mano tikėjimas išliko ir netgi sutvirtėjo ir ėgavo prasmę, kad aš nusprendžiau studijuoti Teologijos fakultete. Aišku, tas sprendimas taip greit neatėjo.

Nusivylimas meilėje yra skaudi, bet pamokanti patirtis - neabsoluitinti kito žmogaus, nei savo meilės jausmo, nei savęs. Ne visi to pasimoko. Jūratė teigia, kad tam tarsi buvo pasiruošusi. Skausme įgytoje šviesoje, atsižadėjus žmogišką “absoluitų”, nuoširdžiau prii-

mamas Dievas. Todėl tikėjimas gilėja ir tvirtėja.

Tiesa, tas tikėjimas ne tuoj sutvirtėjo.

Iki tol buvo daug sumaišties, nevirties, išgyvenimų, įvairiausių svarstymų apie gyvenimo prasmę, šiandieninę Bažnyčią ir jos padėtį, jaunimo problemas ir jų nusivylimus. Buvo taip tamsu ir juoda, kad reikėjo pasišalinti iš tos bendraamžių grupelės. Aš pajutau tikėjimo ir netikėjimo egzistavimą. Šios sumaišties metu pradėjau rašyti eilėraščius. Ir tai man padėjo išlikti tikėjime ir dar giliau susimąstyti. Bet kartais ta sumaištis lyg pranykdavo ir būdavo ramybė, kuri įkvėpdavo. Dievas tapo kaip vienintelė viltis. Pamačiau tragedijos kėlimo ir nuolatinio maištavimo beprasmiškumą. Pradėjau su meile žiūrėti į tuos, kurie galbūt klydo. Dievas buvo gailestingas ir mano klaidoms. Brendimas buvo akivaizdus.

Žmogus neišsilaiko toje pačioje plotmėje: kartais pakyla, kartais smukteli. Panašiai ir jo tikėjimas: sutvirtėjęs vienoje srityje, išstatytas mėginimui, gali atverti silpnas vietas kitoje.

Bebaigiant vidurinę, atrodė tarytum viskas buvo aišku, ką darysiu, kas būsiu. Pasirinkau studijuoti teologiją. Pradėjus studijuoti, vėl virto viskas "aukštylų kojom". Tuos trejus studijų metus manyje vyko sumaištis. Vėl pajutau, kad manyje per maža tikėjimo. Taip pat susidūriau su egoizmo problemomis. Per pasikaitas apie Dievą kalbėdavo daug, bet ne visi žodžiai pasiekdavo širdį. Kartais aš bijodavau kitiems žmonėms išpažinti savo tikėjimą ir kad studijuojau būtent teologijos fakultete.

Kildavo abejonės ir dėl pasirinktos profesijos: "O ką darysiu, kai baigsiu studijas? Eisiu į mokyklą? Baisu, nenoriu. Nemokėsiu dirbti, žinių per mažai... O kokia atsakomybė! Širdis tiesiog drebėjo nuo abejonų, bet vis tiek meldėsi, maldavo".

Atėjo vasara. Nebebuvo tokios įtampas.

Buvo galima į visa pažiūrėti iš toliau. Žvilgsnis pasidarė brandesnis, plačiau apimantis, giliau įžvelgiantis.

Nežinau kaip, bet po šios vasaros aš pasi-jutau žymiai stipresnė. Pranyko nepilnavert-iškumo jausmas. Dar labiau pradėjau steng-tis rūpintis kitais, kuo mažiau žiūrėti savęs, nors egoizmas vis dar išlenda. Tapau daug atviresnė kitiems. Nebėra jokios baimės išpa-žinti savo tikėjimą... Dievas yra su manimi, ir aš nieko neturiu bijoti.

Aš žmones priimu tokius, kokie jie yra, ir jie mane tepriima tokią, kokia aš esu. Paga-liau atėjo supratimas, kad aš galiu bendrauti su žmonėmis ir dabar tolesnį darbą stengsiuo-si rasti tokį, kuris reikalautų pastovaus ben-dravimo - ar tai būtų mokykloje, ar kitur. Suradau kryptį, kuria dabar toliau galiu eiti ir gilintis. Tai leidžia susikoncentruoti ir dirbti ta linkme.

Užbaigdama jaunystės stadiją, Jūratė bręsta ypač dviejose srityse: 1) pasaulėžiūroje, kuri sutampa su jos įsisąmonintu tikėjimu, padėjusiu jai įveikti krizę, ir 2) savęs viršijime, t.y. "išėjime" iš savo siaurumo (kurį savikritiškai ji vadina "egoizmu") į kitus, siekiant ryšio su kitais ("pastovaus bendravimo") ir atsidavimo ("rūpintis kitais"). Sėkmingai atlikusi jaunystės uždavinį suformuoti ego tapatybę, Jūratė pagristai tikisi galėsianti ateityje "susikoncen-truoti ir dirbti ta linkme" toliau.

9. Jaunystės krizė ir jos išsprendi-mas

Iš devynių apie jaunystę pasisakiusiųjų penki kalbėjo apie krizę. Norėdami paryškinti krizės vietą jaunuolio gyvenime ir teigiamo (jei įmanoma, ir kūrybingo) jos išsprendimo reikšmę asmeniui, pažvelgiame į kiekvieno patirtį šiais požiūriais: 1) krizės akstinas, 2) jos pobūdis, 3) jos sprendimas, 4) kūrybingumo požymiai sprendime.

Severiutės krizė

Severiutės patirtis - charakteringa, nors gal ir būtų galima kelti klausimą, ar tai visiška krizė. Tačiau galima laikyti krize dėl jos stipraus poveikio ir galimų pasekmių kritišku apsisprendimo metu.

Akstinas. Stiprus įsimylėjimas. Pasidavimas jausmams, ignoruojant savo tuolaikinius uždavinius: baigiant vidurinę mokyklą, apsispręsti dėl tolimesnės ateities studijų.

Krizės pobūdis. Pasimetimas, taikymasis, mėgdžiojimas. Nesisekanti - menkavertiškumo jausmas, net frustracija. Blaškantis, jaučiantis išsisėmusiai ir pasyviai.

Sprendimas. Pirmą, bandymas gan nevykusiai lyg nutverti svarbaus laiko momentą. Atsiklausus tėvų, paduodamas prašymas į jų nurodytą Teisės fakultetą, pastangos laikant egzaminus. Bet tada augalus su smagumu renkančio botanikos mėgėjo pavyzdys davė ir jai norą rinktis tai, kas jai tikrai patinka.

Kūrybingumo momentas. Reikia tikėtis, kad tas sprendimas studijuoti teologiją buvo tikrai jos "individualaus kelio" nužymėta gairė: "Dievo ieškojimo ir ištikimybės kryptis".

Marijos krizė

Akstinas. Jaunystei baigiantis ir Marijai esant 21 metų amžiaus, tėvų skyrybos sukėlė krizę. Ji artimai buvo susijusi su tėvais: tėvai darė daug įtakos jai susiformuoti žvilgsnį į pasaulį ir į gyvenimą, motinąją rėmė ir skatino. Jos pasitikėjimas tėvais ėmė irti, pradžioje matant, kaip skiriasi jų elgesys nuo jų žodžių (sakomų jai ir kitiems jų vaikams), bet jų skyrybos tiesiog sukrėtė.

Krizės pobūdis. Tėvai būna vaikui kaip pamatas. Toks pamatas Marijai buvo jos tėvai (atrodo, ypač motina, nes ją mini daug kartų, o tėvo - nė vieno karto). Tad krizės pobūdis buvo

didelis nusivylimas tėvais, net neapykanta viename jų (laikant skyrybų kaltininku). Mariją ypač palietė toji patirtis kaip sugriuvimas to, kuo pasitikėjo, kuo pati rėmėsi. Iki tol jautėsi "sugebanti angažuotis ir tesėti atsidavimu, bet po tėvų skyrybų visa tai pasirodė netvirta". Žlugimas pasitikėjimo tėvais privedė ją prie nepasitikėjimo savimi. Jautėsi iki šiol buvusi apsaugota nuo krizių, turėjusi "per daug iliuzijų".

Sprendimas. Pastebėjusi "disharmoniją" tarp tėvų elgesio ir idėjų, ir tarp jų pačių (visa, kas privedė prie skyrybų), Marija nusivylė tuo, kas silpna, laikina ir netvirta. Anot jos, "ieškojau to, kas amžina". Atsakymas buvo - Dievas. Ypač patraukė Kristus, tiesa, ne visai toks, kaip jos pasakų karalaitis, bet vis dėlto dabar ji sugebėjo žvelgti, vertinti tai, kas - ne paviršiuje, bet viduje. Jis ypač jai padėjo nugalėti neapykantą, vienam iš gimdytojų, laikomam skyrybų kaltininku.

Kūrybingumas kaip tik pasireiškia tuo sugebėjimu įžvelgti Kristaus asmenyje Jo dvasinį didingumą ir priimti Jo meilės įtaką, leidžiantis būti paveikiamai nugalėti tą neapykantą.

Lino krizė

Linas savo patirtį atpasakoja abstrakčiomis sąvokomis, tad neįmanoma suprasti, kas konkrečiai atvedė jį prie krizės... Jis kalba apie patirtį "pirmųjų krizių metu". Nors aplinkybės ir priežastys nežinomos, nepateikiamos, jo aiškinimo būdas yra savotiškai skirtingas ir dėl to įdomus.

Akstinas. Jei buvo kokie faktai, įvykiai, kurie atvedė prie "pirmųjų krizių", jie nenurodomi. Tačiau Linas mini vidinius "akstinus": "tai, kas augo asmenyje tyliai ir tarsi nepastebimai - tarsi visu aiškumu iškilo pirmųjų krizių metu".

Tame pačiame aprašyme kiek vėliau Linas mini "įvykius", kuriuos galima suprasti kaip sukrėtimui akstinus (tik neaišku, ar pirmajam,

ar vėlyvesniems; galimas daiktas, kad pirmajam, nes įvyko jam esant 16 m. amžiaus). Tie įvykiai - tai jo viršūnių išgyvenimai, “sukrečiantys ir apnuoginantys vidų”.

Krizės pobūdis. Po tų įvykių (viršūnių išgyvenimų) “pasaulis pasisuko kitu kampu. Kiekvieno Aš gyvena tame pasaulyje, kokį jie mato. Kuomet įvyksta kažkoks lūžis, ir pasaulis, galima sakyti, nušvinta kita spalva - tu atsiduri nustebęs. Tu pajunti pasaulio pasikeitimą”. Ir tada tenka pačiam keistis atitinkamai, keisti savo vidų - “neigiant buvusią aplinką ir buvusius tikslus”. Tai asmenį “savotiškai suskaldo”, sukelia skausmą. Vieni metu Linas prisipažįsta, jog tapo “labai uždaras”, o “aplinkiniai to nesuprato”.

Sprendimas. Sprendimas glūdi ten, kad reikia “keistis pagal tą naują modelį” - tą naują žvilgsnį į pasaulį, nors “prieš tai buvęs suvokimas dar gyvena tavyje”. Tenka atsakyti naujai į klausimus: “Kas Aš esu? Ir kur aš esu? Kur mano kryptis? Gal tai vertybių kaita”.

Susumuodamas Linas taip išvedžioja: “Nuo 17-21 m. buvo audringi mėtymai. Kryptis ryškėjo palengva, ją lydėjo krizės ir pakilimai, kurių metu atsakydavai vis iš naujo, tuo pačiu dėdamas pamatą identitetui”.

Toks yra Lino vidinės jaunystės krizių kaitos dinamikos kūrybingas aptarimas, nors tame aprašyme ir nesužinome, kaip kūrybingai jis tai pritaikė savo paties kaitai.

Veronikos krizė

Svetimųjų užauginta našlaitė jaunystėje pergyveno ypatingai sunkią krizę. Ji buvo tokia sunki ypač dėl to, kad Veronika nebuvo iš viso tinkamai gyvenimui ruošama ir auklėjama. Tačiau jaunystės krizę ji ryžtingai įveikė.

Akstinas. Baigusi vidurinę mokyklą, Veronika pareiškia norą studijuoti aukštojoje mokykloje. Globėjai griežtai tam nepritaria. Ji

apsisprendžia vis vien studijuoti, aiškiai suprasdama, kad taip praranda bet kokią tolimesnę globą ar paramą. Jai paliekant globėjų namus, beveik buvo tikra, kad Veronika viena, be paramos, turės neišvengiamų sunkumų, greičiausiai - ir krizę.

Krizės pobūdis. Taip ir buvo. Vaikystė pas svetimuosius Veronikai buvo palikusi psichinių žaizdų, negalių: nepasitikėjimą savimi ir kitais, menkavertiškumo jausmą, stoką sugebėjimo tvarkytis. Tačiau ji turėjo ir stiprybių: tvirtą pasiryžimą, net gal užsispyrimą, sugebėjimą kentėti ir būti vienas. Šios savybės jai padėjo vienišume, bet negalėjo išspręsti kai ko kito: naujoje aplinkoje draugų stoka ir menkavertiškumas smukdė ją į krizę.

Sprendimas. Nors, viena vertus, Veronika nebuvo paruošta gyvenimui, kita vertus - ji buvo labiau pasiruošusi negu daugelis kitų, sugebanti daug pakelti ir iškentėti, nes visą vaikystę buvo viena ir užguita. Vaikystė ją užgrūdino. Jaunystė ją brandino. Nežiūrint nepalankios aplinkos, ji brendo viduje. Prieš globėjų norą apsisprendusi gyventi savarankiškai ir studijuoti, vienumoje ir kančioje ji sugebėjo rasti save, savo tapatybę, kaip “šalto kosmoso keliautoja”, nepriklausomai net nuo kitų žmonių.

Kūrybingumas. Nors turėjo būti labai sunku ir kartais atrodė net beviltiška, Veronika, apsisprendusi gyventi savarankiškai, parodė daug ištvermės, nepalūžo. Ji buvo kūrybinga, rasdama prasmę vienvietės kančia maitinti savo vidinį gyvenimą. Sutvirtėjusi savyje, ji gali būti pajėgi statyti tiltą iš savo pusės, kad kas kitas ar kiti irgi imtų statyti iš kitos pusės.

Jūratės krizė

Jūratė išgyveno krizę vėlyvojoje jaunystėje. Tai buvo blogio patirtis ir lietė ją labai asmeniškai.

Akstinas. Jūratė trumpai taip nusakė, kas sukėlė šią krizę: “Pirmiausia tai buvo susijęs su žiaurios tikrovės pajautimu. Susidūrimas su tamsia realybe... Taip pat tai buvo susiję su susižavėjimo vaikinų išgyvenimu ir meilės be atsako patyrimu”. Jūratė nepaaiškina, ar dėl jos meilės atmetimo ji pajuto žiaurią tikrovę, ar dar buvo kas ir daugiau, kad ji susidūrė su tamsia realybe.

Krizės pobūdis. Tai parašiusi, Jūratė tuoj pat pamini, kad šis laikotarpis taip pat pasižymi “mano brendimu tikėjime”. Kaip vėliau paaiškina, ta krizė jos tikėjimą sustiprino. Ieškant tos žiaurios tikrovės poveikio, aprašyme truputį toliau užtinkame pasakymą: “Iki tol buvo daug sumaišties, nevilties, išgyvenimų, įvairiausių svarstymų apie gyvenimo prasmę...” Kaip ji pastebi: “Susidūrimas su tamsia realybe vertė pažiūrėti į pasaulį kitomis akimis ir ką nors daryti”.

Sprendimas. Žiaurios tikrovės pajautimas gali tikėjimą Dievu sukrėsti. Priešingai, Jūratė teigia: “O dar gilesnį ir tvirtesnį tikėjimą padarė įvykusi krizė. Aš tarsi jau buvau pasiruošusi ją priimti, nes, kai ji įvyko, mano tikėjimas iškilo ir netgi sutvirtėjo ir įgavo prasmę, kad aš nusprendžiau studijuoti Teologijos fakultete”. Pačios sumaišties metu ji surado būdą “išsikalbėti” - rašyti eilėraščius, susimąstyti. “Dievas tapo kaip vienintelė viltis”. Ji pasidarė kitiems atlaidi, o savyje ramesnė.

Kūrybingumas. Atrasti ramybę po sukrečiančios sumaišties, pusiausvyrą - po pribloškiančio susvyravimo, atleidimą - po visiško nusivylimo - tai rodo didelį tikėjimo gyvingumą. Tikėjimas vis tvirčiau užima centrinę vietą jos tapatybėje kaip jos gyvenimo kelrodis.

10. Jaunystei užsiskleidžiant

Atskleidėme devynių universiteto studentų

pasipasakojimus apie savo jaunystę. Visų žvilgsnis teigiamas, visi jaučiasi savo vietoje, išskyrus vieną, kuris svarsto, ar nepasukti savo keliu, toliau nuo knygų, arčiau žemės ir gamtos.

Vaidmenų maišatis?

Tarp šių studentų nėra vaidmenų maišaties pavyzdžio. Nepasakysi, kad tarp studentų nepasitaiko vaidmenų maišaties. Tačiau ši grupė motyvuota labiau negu studentų vidurkis. Net ir Marius, kuris paklausė tėvų, turi motyvą ir nesvyruoja sutikęs, bet ramiai svarsto, ar nepasukti tuo keliu, kuris jam labiau derėtų ir patiktų. Tai - ne vaidmenų maišatis, ne pasimetimas.

Krizę patyrusieji

Visi penki krizę jaunystėje turėjusieji sėkmingai ją išsprendė. Sėkmingai išspręsti krizę kartu reiškė ir brendimą. Kai kurių iš jų tikėjimas Dievu turėjo ypatingai daug įtakos.

Marija ir Jūratė krizę nugali tvirčiau įtikėjusios Dievą. Ryšys su Dievu užima svarbią vietą tapatybėje, su tam tikra garantija, kad ateityje asmenybė vystysis, vystantis tikėjimui, kaip įsisavintai asmeninei pasaulėžiūrai.

Severutė, išsprendama savo ateitį, svarbiausia gaire ima Dievo ieškojimą, o Veronika savo sunkiame kelyje į pasitikėjimą pirmuoju pasitikėjimo vertu randa “Tą, kuris nuramina ežero ir sielos bangas”.

Linas šiame savo aprašyme neliečia Dievo temos, o svarsto daugiau techniškai krizės vaidmens klausimą.

Krizės neturėjusieji ar jos neaprašiusieji

Iš devynių studentų keturi krizės neaprašė; neturime informacijos, ar jie ją patyrė. Jie rašė, kas jiems atrodė tuo metu svarbu. Visi jie gan skirtingi.

Ainės savimonė stipriai persiėmusi Dievo buvimo tikėjimu: spontaniškai tai vietomis prasišviečia. Simona jaunystės pradžioje įveda

“Laiškų lietuviams” metinė šventė

Šias metines šventes su konkurso premijų įteikimu pradėjome organizuoti 1960 metais, minėdami žurnalo dešimtmetį. Šių metų konkursas jau buvo 38-asis. Kiek per tą laiką įvairiomis temomis straipsnių buvo prirašyta ir atsiųsta premijuoti! Esame tikrai dėkingi visiems konkursų dalyviams, savo rašiniais praturtinusiems ne tik žurnalą, bet ir skaitytojus įvairiose šalyse.

Per tris dešimtmečius konkursams straipsniai plaukė daugiausia iš JAV, bet kartais ir iš Kanados, Vokietijos, Australijos, Italijos. Pagaliau, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, nauja plaukimo banga pūstelėjo ir iš Tėvynės. Deja, labai sumažėjo iš kitų kraštų. To sumažėjimo priežastis aiški - vyresnioji karta pavargo, paseno ar į kitą pasaulį iškeliavo, o jaunimas jau sunkiai besulipdo rašinį lietuviškai. Vis dėlto dar ir dabar pasitaiko išimčių, pvz., šiais metais konkurse dalyvavo keturi asmenys iš JAV ir visi keturi buvo premijuoti. Tad išeivijos lietuviams nevertėtų nuleisti rankų ir manyti, kad jie nebegali konkuruoti su rašančiais iš Lietuvos.

“Derlingiausi” konkursiniais straipsniais metai mums buvo 1994-ieji, kai gavome net 106 rašinius. Neblogi buvo ir 1996-ieji - 77 straipsniai. Šiais metais tegavome 40 straipsnių (22 moterų ir 18 vyrų), iš kurių 17 buvo premijuoti (12 moterų ir 5 vyrų). Apie 10 buvo pri-

pažinta vertais spausdinti, nors ir nepremijuoti. Paprastai apie trečdalis ar ketvirtadalis atsiųstų straipsnių buvo rašyti jaunimo, tik šiais metais teatėjo jų vos trys. Tikime, kad 39-ajam konkursui pasiūlytos temos (žr. trečią šio mėn. viršelio puslapį) bus įdomesnės ir patrauklesnės.

Aišku, kad nebūtų konkursų be mecenatų. Jiems esame labai dėkingi. Štai praėjusio konkurso mecenatai: dr. Birutė Kasakaitienė - 300 dol., Stasys Žilevičius - 200 dol., po 150 dol.: Aleksas ir Vena Lauraičiai, Stefanija Rudokienė, procentai iš prel. Prunskio įnešto kapitalo; po 100 dol.: Vaclovas ir Margarita Monkai, Bronius ir Jadvyga Jankauskai, Vincas ir Aldona Šmulksčiai, Marija Ročkuvienė, Barbara Morkūnienė; Bernadeta Harris - 75 dol. - (atsisakė pernai laimėtos premijos). 50 dol. - Jonas ir Vida Maleskai.

Atėinančiam konkursui jau paaukojo: dr. Birutė Kasakaitienė - 300 dol., Stasys Žilevičius ir prel. J. Prunskio procentai - 150 dol.; po 100 dol.: Ona Siliūnienė, Marija Ročkuvienė, Vaclovas ir Margarita Monkai, Bronius ir Jadvyga Jankauskai, Aldona Kamantienė (iš savo laimėtos premijos). Už kitą laimėtos premijos šimtinę ji užsakė “Laiškus lietuviams” Lietuvos bibliotekoms.

Pernykščią mūsų metinę šventę aprašydama Aldona Jurkutė, savo rašiniui davė pavadinimą: “Šventė, kokios dar nebūta”. Ne ma-

į savo gyvenimo pagrindinę struktūrą ryšio su Dievu reikalingumą ir randa derinį su kita pasirinkta gyvenimo dalimi: šitaip kaip tik galėjo krizės išvengti. Kaminlė išlaiko jaunystėje iš vaikystės atsineštą giedrį nuotaiką, o Marius svarsto savo ir tėvų norus renkantis akademines studijas.

Iš devynių studentų tik Marius nesijaučia savo vietoje. Jis pats kalba apie vėlyvą jaunystę nepakankamą tapatybės susidarymą ir jame lyg tvinksta noras pačiam apsispręsti. Visi kiti tvirčiau liudija save, savo tapatybę atradę ar beatrandą.

Dalis svečių, užpildžiusių didžiąją Jaunimo centro salę, *Laikšų lietuviams* metinėje šventėje.

Z. Degučio nuotr.

žiau toks pavadinimas tiktų ir šių metų šventei. Kiekvienais metais, bet ypač šiais, visus nustebino nuostabus Birutės Jodvalienės (Racine Bakery) sugebėjimas palepinti mūsų svečius. Ji užsipelno nuoširdžios mūsų padėkos už savo nepaprastą nuoširdumą.

Didelė našta buvo pakelta šventės organizacinio komiteto (žr. nuotrauką šiame numeryje), kuris uoliai platino bilietus, suorganizavo stalus ir atliko daugelį kitų darbų. Komitetui nuoširdžiai talkininkavo Adolfas Dirgėla, Jaunimo centro ilgametis “spiritus movens” Jonas Paronis ir jauna, energinga administratorė, prieš keletą metų atvykusi iš Lietuvos Skirmantė Jakštaitė-Miglinienė.

Jau antri metai iš eilės mūsų švenčių meninę programą atlieka Dariaus Polikaičio vadovaujamas “Dainavos” ansamblis arba jo dalis tik už didelį *ACIŪ*. Už tokią pat “kainą” Zigmą Degutį įamžino šventę nuotraukomis, o

Vaclovas ir Margarita Monkai pagiedojo per Mišias koplyčioje.

Kiekvienais metais loteriją suorganizuoja ir jai vadovauja komiteto pirmininkė Albina Ramanauskienė. Loteriją visuomet dideliu skaniu tortu praturtina Ona Gradinskienė. Niekad neatsisako padėti ir Kazimieras Rožanskas.

Tad visiems už bet kokią pagalbą dėkojant, negalima užmiršti ir tų, kurie visuomet per šias šventes pripildo Jaunimo centro didžiąją salę - tai mūsų mielieji svečiai, šventės dalyviai. Jų visų vardu “Laiškus lietuviams” trumpai ir drūtai sveikino Čikagos generalinis garbės konsulas Vaclovas Kleiza, PLB pirmininkas Bronius Nainys ir naujasis Alto pirmininkas dr. Jonas Račkauskas.

Šventė įvairiais atžvilgiais labai gerai pavyko, visiems suteikė daug džiaugsmo, bet didžiausias džiaugsmas mums - kad turime tiek rėmėjų ir draugų, kurių niekad nepamiršime ir juos prisiminsime savo maldose.

Lietuvos švietimo ir mokslo ministras Zigmas Zinkevičius, kalbėdamas apie tikybos dėstymą mokyklose, pažymėjo, kad pradinėse klasėse tikybos pamokas lanko 90% mokinių, tačiau aukštesnėse klasėse vaizdas iš esmės keičiasi, nes tikybos mokytojai nesugeba atsakyti į mokinių klausimus. Todėl iškylanti užduotis geriau parengti tikybos mokytojus.

Gerasis Ganytojas

CHIARA LUBICH

“Aš - gerasis ganytojas. Geras ganytojas už avis guldo gyvybę” (Jn 10,11).

Ganytojo įvaizdis buvo žinomas tiems, kurie klausėsi Jėzaus, nes tai buvo jų kultūros dalis ir kasdienos gyvenimo dalis, taip pat ir tai, kad pranašai skelbė jį kaip mesianizmo simbolį. Žadėtasis Išganytojas turėjo būti ganytojas, vadas, be to, ir karalius.

Kas gi tas ganytojas turėtų būti? Tame pamokyme, kuris yra kaip pagrindinė tema dešimtame skyriuje pagal Jono Evangeliją, Jėzus pabrėžia net tris kartus, kad tikrojo ganytojo visų privalumų pagrindas yra tai, kad jis "guldo gyvybę", jis yra pasiruošęs aukoti gyvybę už savo kaimenę.

"Aš - gerasis ganytojas. Geras ganytojas už avis guldo gyvybę". Jėzus aiškiai sakė apie save: "Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti" (Jn 15,13). Ir jis tęsia toliau, sakydamas, kad toksai aukojimas turi būti nesiliaujantis. Jo meilė yra savęs atidavimas ir tai reiškia, kad tokia meilė turi būti visuomet pasiruošusi aukoti savo gyvybę. Bet jei mes tokios meilės svarbumo nesistengėme gerai suprasti, mūsų rūpestis artimo kentėjimais bus ribotas, kai bandysime bent kiek padėti jam sunkenybėse, tada mes negalėsime mylėti kaip Jėzus mylėjo.

"Aš — gerasis ganytojas. Geras ganytojas už avis guldo gyvybę". Kaip tad mes turėtumėm gyventi pagal šį nurodymą?

Dievas taip pat nori tokios mūsų meilės, kad mylėtumėm veiksmais (nors mūsų intencijoje ir apsisprendime), kad mylėtumėm taip labai, kaip jis mus myli. Ką mes beveiktumėm, kiekvieną valandėlę, turime rodyti jam mūsų tikrą nuoširdžią meilę visoje mūsų veikloje, ypač kai esame jo įkvėpti ir sustiprinti.

Tiktai tokia meilė yra tikra krikščionių meilė: ne bet kokia meilė, tik iš mandagumo rodoma, bet didžiadvasiška, kilniaširdi, kuri nebijo rizikuoti savo gyvybės, jei reikia kam nors kokios pagalbos.

Kiekvieną kartą, kai susitinkame su artimu, kam nors telefonuojame ar rašome laišką, atitekame kasdienos darbą, kaip tarnavimą kitiems, klausime save: ar esame pasiruošę mirti už jį ar už ją? Jei taip darysime, jausime, kokia yra nuostabi mūsų gyvenimo vertybė, kaip krikščionių, kai tokią meilę vykdome.

Tada mes matysime, kaip visoje žmonijoje vyrai ir moterys tokios Jėzaus meilės ir mokyimo yra paveikti.

Šventraščio sakinyss pateikia mūsų skaitytojams žodžius, kurie padeda ir įkvepia, kaip kasdienos gyvenime turime pagal juos gyventi.

Iš anglų kalbos išvertė **Kostas Paulius**

PUIKYBĖ — DIDŽIAUSIOJI KLIŪTIS IŠGANYMO KELIJE

Jadvyga Vilčinskaitė

*Kuo galiu aš didžiuotis, kuo girtis galiu,
Jeigu viskas iš Viešpaties rankų ?
Jam turiu vien tik ačiū kasdieną sakyt,
Žvilgsnį keldamas į dangų nuolankų.*

Puikybė, išdidumas — tai pati pirmoji Dievo kūrinų padaryta nuodėmė, kuri gražiuosius dangaus angelus pavertė pragariniais velniais.

Mūsų puikybė Dievą labai įžeidžia todėl, kad pripažįstame savo nuopelną visa tai, ką esame gavę iš Dievo. Juk tai yra savinimasis paties Kūrėjo garbės! Ypač Dievą įžeidžianti ir mums pražūtinga yra toji. puikybė, kai save laikome gerais, o kitus niekinam, smerkiam, juose stengiamės matyti tikrai blogį... Skaitydami Evangeliją, pastebėsime, kad Kristus kaip tik daugiausiai priekaištų pateikia išpuikusiems fariziejams, kurie buvo laikomi pamaldžių draugija. Nuolankus nusidėjėlis gali greitai tapti šventuoju, bet niekados netaps šventuoju tas dorasis, kuris savo dorumu didžiuojasi.

Prisiminkime Kristaus pasakojimą apie fariziejų ir muitininką. Fariziejus, atėjęs į šventyklą, pasigiria esąs geresnis už kitus žmones, už ten pat esantį muitininką, ir išskaičiuoja savo geruosius darbus. Kristus pabrėžia, jog nusidėjėlis muitininkas dėl savo nuolankios maldos liko nuteisintas, liko artimesnis Dievui už tą išpuikėlį fariziejų. Taip iš tiesų, išpuikimas niekais paverčia žmogaus geriausius darbus, visas jo dorybes. Tai yra tarsi kirminas, pakandantis gražiausią sodo vaisių, kuris po to lieka visai bevertis... Paprasčiausias namų ruošos darbas, atliekamas iš meilės Dievui, bus

vertingesnis už patį švenčiausią veiksma, jeigu jis daromas tikrai norint pasididžiuoti.

Kaip galėtume išsisaugoti to nelemto išpuikimo, tos pagundos didžiuotis savimi? Pasi-taiko maldingų asmenų, tvirtinančių, jog norėdami šito išvengti turėtume save laikyti visų didžiausiais nusidėjėliais. Ar teisinga tokia nuomonė? Atrodo, kad ne visai.

Jeigu mes būsime nuolankūs, matydami savo nuodėmingumą, tai lygiai tokie pat galime ir privalome išlikti, pastebėję savo sieloje ir ši bei tą esant gero. Argi tuomet jau turime kokią pagrindą didžiuotis? Juk visa, kas gera mumyse, įvyko Dievo malonės pagalba: be jos, vien savomis jėgomis, mes iš tiesų gal būtume buvę vien dideli nusidėjėliai. Todėl tiek mūsų nuodėmės, tiek ir mūsų dvasinė pažanga mums visuomet turi priminti vieną ir tą patį dalyką: be Dievo, patys iš savęs, mes nieko gero negalime padaryti; jeigu ką nors pajėgiame, tai tik per Jį ir Jame.

Ar iš viso, teisingai galvojant, galėtume pasididžiuoti kada prieš kitus, kad esame už juos geresni? Kas žino, ar jie, mūsų vietoje būdami, nebūtų geresni už mus, o mes jų vietoje nebūtume tapę už juos daug blogesni? Galbūt Dievas mums žymiai daugiau yra davęs, ir už tai daugiau iš mūsų reikalauja.

O gal turime teisę pasigėrėti savimi bent tada, kai savo aplinkoje matome vien tik blogiausius žmones, vienas tikrai nuodėmės?.. Ir tada mes ne didžiuotis turėtume, bet verčiau nusizeminti, ir ne su fariziejumi, tik su muitininku kalbėti: Atleisk man, Viešpatie! Jeigu aš būčiau tikrai doras, pavyzdingas,

QUO VADIS?

Kun. K.J. Ambrasas SJ

Tarp dviejų mūrinių nuo laiko atrupėjusių dvimetrinių sienų skrieja pasilinguodamos įvairių markių, formų ir spalvų mašinos. Net sunku patikėti! Koks didelis skirtumas tarp šių keturkampių grindinio akmenų ir tarp šių paskutinės laidos automobilių! Juk prieš du tūkstančius metų gerų kelių nebuvo, kol romėnai pradėjo tiesti gerus kelius. Jie jungė valdas - provincijas - su Roma. Štai iš kur tas garsusis posakis - visi keliai veda į Romą. Aure šiuo blizgančiu ir jau kur ne kur banguotu (ką norėti, juk šiam iš keturkampiai suskaldytų akmenų grindiniui daugiau kaip 23 šimtmečiai!) keliu žvangindami skydais ir kalavijais žengė garsiosios imperijos karvedžiai, siaubą priešams įvarančios romėnų kareivių kolonos. Stebėtinai gera užkariautojų nuovoka! Jie savo keliais nejungė vienos nukariautos provincijos su kita. Ne! Jie kelius tiesė tik į Romą. Kad geriau būtų galima ją pasiekti, judėti kariuomenei. Tokiais per pelkes ir kalnus, griovas ir upes nutiestais romėnų keliais pasiuntinys perdien galėdavo net apie 120 kilometrų nukakti. Po šiais juodais ir blizgančiais lyg titnagas ketvirtainiais (italų kalbo-

je selce kartu reiškia titnagą ir grindinio akmenį) išpilti net trys apsauginiai sluoksniai: smėlio ar kalkių skiedinio klotas, viršum jo kietas kalkių ir skaldos betono sluoksnis ir trečiasis - kalkių ir žvyro betonas, į kurį sukloti šie ketvirtainiai akmenų blokai. Rūpestingi romėnai net vandeniui drenažo griovelių nepamiršo palikti. Štai kodėl tie garsieji romėnų keliai išliko net lig mūsų atomo, neapykantos ir autostradų amžiaus... Kone visame pasaulyje žinomas ir daugely istorinių šaltinių minimas kelias Via Appia Antica. Vienas seniausių Italijos grįstų vieškelio, 312 metais dar prieš Kristų nutiestas konsulo Apijaus Kliaudijaus (Appius Claudius) įsakymu. Jis iš Romos vingiuoja į Kapują (Capua). Laikomas vienu įžymiausių romėnų kelių statybos pavyzdžių. Romėnų pasididžiavimas. Juk šiuo keliu jie žygiavo savo didžiai imperijai užkariauti naujų žemių. Juo grįždavo imperatoriai ir triumfuodami, vergus gindami karvedžiai. Matyt, ne veltui tad šį kelią vadindavo "Regina Viarum", "Regina delle vie" - visų kelių karalienė, abipus kurios telkėsi išnašios šventyklos, iškilmingi kapai, kurių gausios liekanos su aukštai iškilusiais

aplink mane nebūtų tiek daug paklydusių žmonių. Jie paklydo todėl, kad aš nebuvo jiems šviesa, jie puolė taip žemai, nes jų klumpančių aš nepaskubėjau prilaikyti...

Ir jeigu mes visuomet būsime užtektinai reiklūs sau, niekuomet mums nekils nė mažiausia mintis pakilti į puikybę. Juk taip dažnai liekama neištikimi savo gražiesiems pasiryžimams! Kiekvieną dieną žadėję Viešpačiui vien meilę ir daug gerų, šventų darbų, atrasime savyje daugybę įvairiausių trūkumų ir apsilaidimų. Ar tuomet, prisiminę kitus, neturėsime nuolankiai prisipažinti: Brangus Dieve, jie bent nemelavo, nes nieko Tau nežadėjo, o aš? Tu manimi kasdieną turi vis iš naujo nusivilti...

Jei būsim taip nuoširdžiai įsitikinę, jog niekadės neturime pagrindo savimi didžiuotis, jog puikybė yra ne kas kita, kaip mūsų proto suklydimas, mums nebus jokio reikalo perdėti save žeminti ar niekinti — savaime visados pasiliksimė kuklūs ir nuolankūs.

bokštų kuorais, giliais šuliniais, maudyklių likučiais, nuskaldytais biustų veidais, nudažytomis nosimis marmurinėmis skulptūromis dar ir nūnai žvelgia į dvidešimtojo amžiaus abejingais žvilgsniais dviračiais, motociklais ir žingine pėdinančius praeivius. Iš didingų antkapių, iš kadais perteklium ir puošnumu varvančių vilų, margiausiais želdiniais padabintų takų ir alėjų dažnai telikęs tik skurdus ir į gilų apmąstymą lenkias reginys (sic transit gloria mundi!). Maždaug 190 metais prieš Kr. šis kelias buvo gerokai pailgintas: nutiestas lig Benevento ir Brindisi miestų. Šitaip buvo pradėtas tiesioginis susisiektimas ir su kitomis tolesnėmis Europos šalimis.

Tenai, kur iš Via Appia Antica ne taip toli nuo Šv. Sebastiono vartų išsišakoja Via Ardeatina, prie pat grindinio šalikelėje stūkso neuždidė, bet plačiai pasaulyje žinoma “Quo vadis” vardu bažnyčia (lotyniškai: “Domine, quo vadis” - “Kur eini, Viešpatie?”). Anot legendos, šiais žodžiais paklausė išsigandęs galimų kankinimų Romos miestą paliekąs šv. Petras, kai atsakęs: “Venio iterum crucifigi” - “Einu, kad būčiau vėl prikaltas prie kryžiaus”. Pirmasis Jėzaus įsteigtosios bendruomenės vadas, palikęs kaimenę, žingsniavo iš miesto, kur prasidėjo negailestingas pirmųjų krikščionių persekiojimas ir žudynės. Išgirdęs Jėzaus žodžius, apaštalas susigėdo. Apsigrėžęs patraukė į miestą. Šį įvykį norėdami įamžinti tikintieji toje vietoje pastatė bažnyčią. Vieni istorikai, sakysim, Einsiedelno kelionių vadove rašoma, kad toji bažnytelė atsiradusi VIII a., o Aventino Kalvos archyvuose šv. Aleksandras mini, jog jinai statyta trim šimtmečiais - XI a. - vėliau. Vėlesniuose bažnytiniuose dokumentuose ši bažnyčia buvo vadinama “Ubi Dominus apparuit”, taigi reikštų - “Kur Viešpats pasirodė”.

Išties bažnytelė buvo pašvęsta Švč. Dievo Motinai ir lig viduramžių ji buvo viena iš įžymiausių Romos šventovių. Laikas, vienas kitą geną istoriniai įvykiai daug ką pakeitė. XVI a. ši bažnytelė buvo beveik apleista, bet

anglų kardinolas Redžinaldas Polo (Reginald Polo), manydamas, jog šią tokią atmintiną vietą visgi derėtų išsaugoti ir jei kartais jau apgriuvusi ana bažnytelė būtų visiškai nugriauta ar neatstatyta, kad bent jau derėtų šiai atminčiai palikti kokį ženklą. Štai kodėl Kafarelio (Cafarella) gatvės pradžioje, visai netoliese nuo minimos bažnytelės, surentė apskritą koplyčią (šiuo metu jinai gerokai apleista ~ tiesiog apšepusi ir apirusi). Pasak legendos, koplyčia pastatyta lygiai toje pačioje vietoje, kur Kristus andai susitikęs apaštalą Petrą palydėjo lig ten, kur dabar dar tebestovi atnaujinta ir ganėtinai sutvarkyta “Quo vadis” bažnyčia. Jinai dar vadinosi “Šv. Mergelės Marijos pėdsakais”. 1592 m. jėzuitas kardinolas Toledo ją sumoderino, o kunigas Ignacas Florianas (Ignazio Floriano) iš Kastelfidardo (Castelfidardo) jo darbus stūmė toliau. Kitas kardinolas - Frančesko Barberinis (Francesco Barberini) pamūrijo naują fasadą su savo įžymiuoju herbu - trimis bitėmis, kurios puošia ne vieną Amžinojo Miesto pastatą ir net Šv. Petro Bazilikoje jas nesunkiai užtiksimė.

Iš tikrųjų šv. Petro susitikimas su Kristum nėra istoriškai pagrįstas. Minimo įvykio tyrinėtojai tegali pateikti vien tik prielaidas, bet ne konkrečius ir pamatuotus teiginius. Apie tai, kad Nerono valdymo laikais šv. Petras bėgo iš Romos Via Appia plentu, jau minėjęs Eggesipus (175-180), Origenas (184-254). Dar yra išlikusių ir kitokių šaltinių iš IV, V - VI ir IX amžių (šv. Ambraziejus, Martinianas ir kt.). Šiek tiek išsamiau ir poetiškiau apie šį įvykį pasakoja Tariamasis Lino, kad šv. Petras nutarė palikti Romą todėl, kad šitaip jį pasieltgi vertė kai kurie tikintieji. Jie su ašaromis maldavę.

Praverkime tos bažnytelės medines ir ne tokias jau ypatingai plačias dvivėres duris. Kairėje - rašytojui Henrikui Senkevičiui (Henryk Sienkiewicz 1846 - 1916) biustas su tokiu įrašu: “Quo vadis” autoriui, Nobelio premijos laureatui, šį Boguslavo Langmano sukurtąjį

biustą paaukėjo Italijoje gyveną lenkai 1977. 05.15. Tautiečiai gražiai pagerbė kroviečio skulptoriaus sukurtu darbu istorinio lenkų romano pradininką, kelių akademijų garbės narį, medaliais apdovanotą rašytoją, kuriam atsidėkodami lenkai literatūrinio trisdešimtmečio proga išleido visus jo raštus ir net padovanojo Kielcų vaivadijoje dvarą. Štai kas labiausiai išgarsino šią nūdienės Romos nušaliai užkampy atsidūrusią bažnyčią, kurią aplankęs Senkevičius sumanė parašyti į tiekos pasaulio kalbų netrukus išverstą "Quo vadis" romaną.

Vos žvilgsnį nugręžus nuo lenkų rašytojo biusto, vidur bažnytėlės netoli durų daugelio keliauninkų ir maldininkų dėmesį prikausto tarp juodų grindų plytų įmūryta ir dėl saugumo geležiniais virbais apkaustyta keturkampė akmeninė plokštė su įrašu:

"Pagarbinkime vietą, kur stovėjo Jo pėdos. Šioje vietoje mūsų Viešpats Jėzus Kristus, atsisveikindamas šv. Petrą, paliko savo šventų pėdų atspaudus. Tikrieji pėdsakai saugojami Šv. Sebastijono bažnyčioje tarp kitų relikvijų". Mat viduramžiais tikintieji buvo šventai įsitikinę, jog šie pėdų įspaudai atsiradę Via Appia nuo tada, kai juos paliko čionai šv. Petrą susitikęs Jėzus. Apie šiuos pėdsakus esama šiokių tokių žinių iš vėlesniųjų amžių. Jais labai domėjosi maldininkai, o susijaudinęs Petrarka 1337 yra taip parašęs: O kaip nuostabu matyti šias garbingas pėdas, įspaustas tokiaime kietame akmenyje... kur Kristus susitiko sprunkantį Įpėdinį". Dėl šių pėdų autentiškumo galima būtų gerokai ir suabejoti, mat panašių pėdsakų žiloje senovėje neretai palikdavę pagonys savo dievams tarsi kaip kokią votą. Tačiau, antra vertus, verta prisiminti ir kitokią nuomonę, kurios laikėsi vienas Torino drobulės tyrinėtojas. Anot jo, - pėdos šioje rastoje uolienoje ir drobuleje - vienodo dydžio. Originalus akmens gabalas su pėdsakais yra saugomas netoliese šios vietos stovinčioje Šv. Sebastijono Bazilikoje.

Nors nedidelė šios bažnytėlės erdvė, bet kiekvienas paveikslas, detalė čia turi savo mintį ir prasmę. Štai žemyn galva aukštyn kojomis prie kryžiaus pririštas kankinys. Evangelijoje pagal šv. Joną parašyti Kristaus žodžiai, ištarti prie Tiberiados ežero šv. Petru: "Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: kai buvai jaunas, pats susijuosdavai ir vaikščiojai, kur norėjai. O pasenęs tu ištiesi rankas, - kitas tave perjuos ir ves, kur nenori". Jis tai pasakė, nurodydamas, kokia mirtimi Petras pašlovinsias Dievą (Jn 21, 18-19). Iš IX a. Tariamąo Marcelio (Pseudo Marcelio) išlikusiam liudijime apie šv. Petro mirtį štai kaip pasakyta: Kai buvo pririštas prie kryžiaus, Petras prabilęs: "Kadangi mano Viešpats Jėzus, nužengęs iš dangaus, žemėje buvo prikalts ant paprasto kryžiaus, o dabar yra toks malonus, kad šaukiasi mane, kilusį iš žemės, į dangų, tad mano kryžius turi būti galva žemyn, kad galėčiau tiesiai į dangų žengti. Nesu vertas, kad būčiau taip nukryžiuotas, kaip mano Viešpats..." Taigi, kaip liudija istoriniai šaltiniai, šv. Petras yra nukryžiuotas ant Vatikano kalvos 67 metais birželio 29 dieną.

Kiekviena vieta, susijusi su Jėzaus Kristaus gyvenimu žemėje, yra svarbi. Brangintina ir visa, kas susiję su Jo įpėdiniais. Popiežius Jonas Paulius II, lankydamas Šv. Sebastijono parapiją 1982 kovo 21-ąją, užsuko ir į šią bažnytėlę. Čionai savo kalboje tarp kita ko šitaip yra pasakęs: "Visi žinote, ką reiškia "Quo vadis?", nors ir nebūtumėte skaitę Senkevičiaus knygos. Šie žodžiai yra artimai susiję tiek su Romos, tiek ir su Bažnyčios istorija. Nors čia yra legenda, bet ji paliko gilų pėdsaką krikščionių širdyse ir sulaukė visuotinio pripažinimo... Ši vieta yra labai reikšminga kiekvienam šv. Petro Įpėdiniui. Šioje šventovėje noriu padėkoti už visas Bažnyčios ir už popiežių kalbamas maldas. Noriu dar labiau pasikliauti jūsų maldomis. Iš visos širdies sveikinu visus čionai esančius, jūsų šeimas, ligonius ir visą žmoniją..."

Štai stovi šioje bažnytėlėje ką tik buvusi

Knogos iš Tėvynės

Alė Rūta

Prof. Česlovas Kudaba pavadino Eleonorą Ravickienę kraštotyros bitele, kuri daugiau kaip 40 metų tyrė Žemaitijos gamtą, dvarų kultūrą, parašė dvi knygas: „Atsisveikinimas su Tėvyne“ (1992 m.) apie Rietavo kunigaikščius Oginskius ir „Šimtmečių takais“ (1997 m.) apie Plungės miestą. Tai rokiškietė pedagogė, baigusi Klaipėdos pedagoginį institutą, drauge su vyru mokytoju Jonu Ravicku išvaikščiojusi visus Žemaitijos kampelius, ištyrinėjusi gamtą ir šalies praeitį, parašė daugybę straipsnių apie senovę, istorinių ir legendarinių pasakojimų, - visa tai iš meilės lietuvių istorijai, gamtai, jaunimui... Už tai įvertinta laikraščio „Gimtinė“ garbės diplomu, Prancūzijos ambasados dovana už rūpestį prancūzų ir lietuvių draugystę, 1996 m. jai suteiktu Gedimino ordinu.

Savo knygai „Šimtmečių takais“ poliglote E. Ravickienė panaudojo ne vien savo tyrimų medžiagą, bet ir žinias iš aprašymų lietuvių, rusų, vokiečių, prancūzų, lenkų istorikų ir kraštotyrininkų. Knygoje yra nemaža įdomių nuotraukų. Vietovių ir Žemaitijos istorinių asmenų aprašymai bei su tuo susiję legendos ir pasakos. Knyga parašyta pavyzdinga lietuvių kalba. Įdomiu stiliumi, su pedagogine linkme į gerį, šviesą, tarpusavio žmonių meilę, kultūrinę pažangą ir, žinoma, su pasididžiavimu lietuvių tautos senove, su skausmu

dėl tautos nelaimių ir su viltimi Dieve bei žmoniškume. Knygą turėtų skaityti jaunimas ir senimas, žemaičiai ir aukštaičiai...

Eleonora Ravickienė. Šimtmečių takais. Redaktorė Danguolė Gžaneckienė. Alfonso Beresnevičiaus ir Vlado Gaudiešiaus nuotraukos. Išleido AB „Klaipėdos rytas“, Baltijos pr. 10, 5799 Klaipėda. Tiražas - 3000. egz. Kaina sutartinė.

Eilėraščiai

Lietuvoje yra daug jaunų poetų, drąsiai išieinančių su pirmuoju eilėraščių rinkiniu. Taip ir reikia. Turiu vėl vieną iš tokių stiproklų ir su pirmąja knygele.

Minint Los Angeles mieste trečią Antano Mikalajūno knygą, publikos tarpe buvo kauniškė, dabar Kalifornijoje dirbanti, Brigita Jakubonienė, kuri prie knygos aptarimo pridėjo ir jautrių deklamacijų: paskaitė savo mokinės Marijos Svetukaitytės du gražius eilėraščius, apibūdino ir jų autorę, Aklųjų mokyklos Kaune mokinę, turėjusią sunkų gyvenimo kelią, jautrią ir kūrybingą moterį. Klausytojai buvo sužavėti ir skaitovės humaniškumu bei dailiu paskaitymu, ir autorės Marijos Svetukaitytės eilėraščiais iš jos pirmojo rinkinio.

Knygelė kukli, nors ir su skoningu viršeliu, pradžioje autorės /gimusios 1930 m./ nuotrauka. „Ko gali tikėtis skaitytojas iš šios knygos?“ klausia įžanginiame žodyje Petras Venclovas. Ir atsako: „Pirmiausia - autorės širdies šviesos ir gerumo, meilės pasauliui ir gyvenimui. Toliau - Tėvynė, tėviškė, kovotojai už Lietuvą, artimas žmogus, gamta. Rašo poetė gražia klasikine forma, puikiai valdydama nuotaką, sklandžiai ir dainingai“.

Rodos, tuo viskas ir pasakyta. Girdėjau, kad ji išleidusi ir jau antrą eilių rinkinį, bet jo dar neteko matyti. Poezijos mėgėjams verta paskaityti. Pateikiame jos porą eilėraščių.

sekmadienio pamaldų lapeliai, kuriais naudojasi tikintieji per Mišias kaip pas mus mal-daknygėmis. Tenai įrašyti tokie žodžiai; „Jūs - žemės druska... Jūs - pasaulio šviesa..,“(Mt 5, 13-14) Tai garbinga pareiga. Kilnus uždavinys. Šviesti kitiems, būti pavyzdžiu. Tačiau eiti kitų priekyje, - reiškia, - kai kiti pavargs ar išsigas - tu negali nei pavargti, nei pabūgti. Turi žengti priekin be jokios atodairos, kad nereikėtų susitikti Kristaus, kuris, liūdnomis ir gal ašarotomis akimis į tave pasižiūrėjęs, darsyk neištartų: „Einu dar kartą mirti ant kryžiaus“.

Meninės programos atlikėjos su “Dainavos” ansamblio vadovu Darium Polikaičiu.

Z. Degučio nuotr.

TĖVIŠKĖJE

Mano tėviškėj šunys sulos,
Sušlamės aukštas beržas prie vartų.
Atsigerti norėčiau sulos,
Kad nuplautų tą ilgesį kartų.

Vėl norėčiau prie upės arti,
Tošele piemenėlio užgroti,
Kur žirgai pievoj žvengia sarti,
Ažuolai ant kalnelio šakoti.

Kur bitučių žali aviliai,
Medumi kvepia žydinčiuos soduos,
Daug man džiaugsmo ir skausmo davei,
Vieversėlių pažadintas sodžiau.

SUDARGUI

Tas vaikiškas džiaugsmas, tas
vaikiškas vargas.
Boluoja iš tolo manasis Sudargas.
Žvaigždžių skvarbios akys bangelėse švyti,
Jos saugo per naktį miestelį mažytį

Ir Nemuno krantą, žaliuojantį, aukštą,
Pasvirusį gluosnį, vėjelio sušiauštą.
Ievų baltą skraistę ir Juodkupio tiltą,
Skužinskienės kalną, ledynų supiltą.

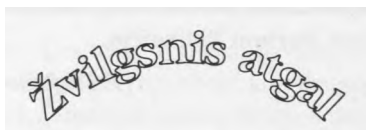
Čia plaudavau kojas, įkaitus nuo saulės,
Nėra man mielesnio upelio pasaulį,
Tegu ošia jūros, galingos ir plačios.
Verkiu aš iš laimės, Sudargą pamačius.

Marija Svetukaitytė-Misevičienė. Griežlės fondui. Spausdino "Morkūnas ir K." Studentų g. daina. Redaktorius Petras Venclovas. Leidykla 54, 2031 Kaunas. 1994 m. Tiražas - 1000 egz. "Lankas", paremiant katalikiškam Prano Daunio Kaina nepažymėta.

- Vilniaus arkivyskupijai grąžintos nuosavybės teisės į kelis pastatus miesto centre. Jei ir toliau tokiu tempu bus grąžinamos teisės, tai truks dar ilgai, kol pagaliau bus atstatytas teisingumas.
- Detrito Dievo Apvaizdos liet. parapijos klebonas kun. Vladas Valdemaras nuo kovo vidurio iškeliamas į St. Francis Cabrini parapiją Allen Park, MI. Laikinuoju Dievo Apvaizdos parap. administratoriumi paskirtas kun. Viktoras Kriščiūnevičius.
- Vilniaus kunigų seminarijoje sausio 25 d. susitiko Vilniaus arkiv. metropolitas Audrys J. Bačkis su Vilniaus ir visos Lietuvos stačiatikių arkiv. Chrizostomu. Kalbėjosi abiejų tikybų ekumeniniais klausimais.
- Kun. Gintaras Vitkus SJ, Kauno Jėzuitų gimnazijos direktorius, priešvekykinį susikaupimą vedė Pal. Jurgio Matulaičio misijoje kovo 17 - 19 d., o Jėzuitų koplyčioje Čikagoje kovo 20 -23 d.

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS SJ

Juozas Vaišnys SJ

Kai Lietuva pateko Sovietų vergijon, buvo uždaryta ir ten ėjusi "Gimtoji Kalba". Iš Lietuvos į Ameriką pasitraukusieji kalbininkai ir kalbos mėgėjai nutarė "Gimtąją Kalbą" atgaivinti. 1958 metais buvo išleistas jos pirmas numeris. Redagavo prof. Petras Jonikas. 1961 m. Redagavimą perėmė Leonardas Dambriūnas ir jį tęsė iki 1968 metų, kada redaktorius su savo artimiausiais bendradarbiais dr. P. Joniku, dr. A. Saliu ir dr. P. Skardžium nutarė šį darbą baigti, nes kaip pats redaktorius rašė, jiems atrodė, kad tai bereikalingos pastangos: "Kalbą mokantiems ji nebuvo reikalinga, o nepakankamai mokantieji vistiek tarėsi moką pakankamai ir nedaug, atrodo, teskyrė jai dėmesio"(GK, 1968, Nr. 1-2/39-403).

Vis dėlto po "Gimtosios Kalbos" palaidojimo kai kurie kalbos mėgėjai pajuto didelę spragą ir svarstė, ką daryti, kaip tą spragą kaip nors užpildyti. Čia "Laiškų lietuviams" redaktoriui atėjo mintis savo žurnale įvesti kalbos skyrių, kur būtų mėginama populiariu būdu ravėti lietuvių kalbą nuo įvairių privisusių piktžolių. Tai buvo 1970 metų pradžioje. Šis skyrius žurnale tebesitęsia iki šiol. Daugelio skaitytojų jis yra mėgstamas. Bet tikrai atrodo keista, kad jį labiausiai vertina tie, kuris jiems mažiausiai reikalingas, t.y. kalbos žino-

vai, ypač kalbininkai Lietuvoje, bet nedaug juo domisi tie, kuriems jis būtų labai reikalingas, ypač mūsų lietuviškų radijo valandėlių diktoriai ir įvairių leidinių redaktoriai. Todėl kartais ateina mintis pasielgti taip, kaip 1968 m. L. Dambriūnas - numoti ranka į tą bereikalingą ir nenaudingą Sizifo darbą. Bet iki šiol gimtosios kalbos meilė ir sąžinė vis neleisdavo. Manome, kad vis dėlto vienam kitam, nesergančiam didybės manija, gali padėti išrauti vieną kitą piktžolę iš savo šnekamosios ar rašomosios kalbos.

Šį kartą kaip tik ir norime priminti porą rašybos ir skyrybos klausimėlių. Apie tai jau ne kartą buvo šiame skyriuje rašyta, bet - "Repetitio est mater studiorum".

Ilgosios ir trumposios balsės veiksmažodžių busimojo laiko trečiajame asmenyje

Veiksmažodžių busimojo laiko trečiojo asmens galūnių rašyba dažnai keldavo neaiškumų. Būdavo mėginama duoti tam tikrų taisyklių, prie kurių turėdavo būti pridėta nemaža išimčių. Dabar yra sugalvota labai paprasta taisyklė:

1. Dviskiemenės bendraties veiksmažodžiai, kurie baigiasi galūnėmis -yti, -ūti ir -iūti, busimojo laiko trečiajame asmenyje turi *i* arba *u*, pvz.: *gyti - gis, lyti - lis, būti - bus, žūti - žus, džiūti - džius, griūti - grius*. Išimtys: *siūti - siūs, vyti - vys*. Šios išimtys yra dėl to, kad šitie du veiksmažodžiai nebūtų maišomi su kitais dviem: *siusti, siuto, sius ir visti, viso, vis*.

2. Visi kiti dviskiemenės ir daugiaskiemenės bendraties veiksmažodžiai busimojo laiko trečiajame asmenyje išlaiko bendraties balsę, pvz.: *blykšti - blykš, dygti - dygs, dūkti - dūks, lūžti - lūš, kristi - kris, brukti - bruks, matyti - matys, trūnyti - trūnys* ir pan.

Jeigu bendraties šaknyje yra nosinės balsės, jos, be abejo, išlieka visų busimojo laiko asmenų formose, pvz.: *lįsti, lįsiu, lįsi, lįs; siųsti, siųsiu, siųsi, siųs; skęsti, skęsiu, skęsi, skęs* ir kt.

įterptinių žodžių skyryba

Kableliais išskiriami įterptiniai žodžiai ir sakiniai, pvz.: *Jam, matyt, buvo malonu čia gyventi. Mano nuomone, Jam reikėjo kitaip pasielgti. Jis, be abejo, rytoj ateis. Tas mūsų kaimynas, reikia tiesą pasakyti, yra visai padorus žmogus.*

“Laiškų lietuviams” šventės organizacinis komitetas. Iš kairės sėdi: Sofija Plenienė, Redaktorius, Albina Ramanauskienė. Stovi: Aldona Jurkutė, Juzė Ivašauskienė, Regina Andrijauskienė, Stasė Petersonienė, Marytė Utz, Pranė Masilionienė.

Z. Degučio nuotr.

Įterptiniais žodžiais paprastai laikomi:

a. žinių šaltinį rodantys žodžių junginiai: *pasak jo, anot jo, anot jo žodžiu, jo žodžiais, mano supratimu, mano nuomone, mano žiniomis, spaudos duomenimis* ir kt.;

b. autoriaus požiūrį rodantys žodžiai ir žodžių junginiai: *aišku, žinoma, be abejo, suprantama, regis, matyt, rodos, atrodo, laimė, laimei, nelaimei, mūsų džiaugsmui, aiškus daiktas, galima sakyti* ir kt.;

c. žodžiai ir žodžių junginiai, rodantys išskaičiuojamąją eilę, išskirti ir kitokius nusakomųjų dalykų santykius: *viena, pirma, antra, trečia, be to, be kita ko, be jo, išskyrus jį, deja, beja, tiesa, ko gero, tarp kitko, kas be ko, šiaip ar taip, pavyzdžiui, žodžiu, vienu žodžiu, atvirkščiai, priešingai, maža to, negana to* ir kt.;

d. kalbos pobūdį rodantys padalyviai ir padalyvinės konstrukcijos: *atsiprašant, taip sakant, žodžiu sakant, atvirai šnekant, trumpai tariant, tarp mūsų kalbant, tiesą pasakius, antra vertus* ir kt.;

e. sustabaręjė emocinės reikšmės posakiai: *dievaži, po galais, šimts pypkių, gink Dieve* ir kt.;

f. pašalines pastabas pasakančios veiksmažodžių asmenuojamosios formos: *vadinas, pasirodo, būdavo, girdi, sakysim, sako, žiūrėk, kalba, matau, tikiuosi* ir kt.

Įterptiniais žodžiais nelaikomi ir kableliais neskiriami:

a. išskaičiuojamojo gretinimo nerodantys prievėsmai: *pirmiausia, visų pirma*. Pvz.: *Pirmiausia norėčiau padėkoti už tavo gerą širdį. Visų pirma turi žinoti, kad čia rimtas reikalas;*

b. veiksmažodžio bendratis *palyginti*, pvz.: *Palyginti jis yra geras mokinys. Palyginti įterptiniu žodžiu tampa tik tada, kai prie jo prijungiamas priklausomas įnagininkas su prielinksniu su*, pvz.: *Sis mokinys, palyginti su kitais, yra labai geras;*

c. taip pat ir šie žodžiai: *išties, iš tiesų, iš tikro, iš tikrųjų, veikiausiai, greičiausiai, tikriausiai, paprastai, apskritai, anaip tol, pagaliau, galų gale, esą, rasi, berods, atseit, destis, būtent, maždaug, galbūt, turbūt, antai, taigi, mat, gal, juk, štai, tarsi (reikšme lyg), tartum, tarytum, vis dėlto, šiukštu, vargu, vargu bau, vargu ar, tuo tarpu, šiuo tarpu, toli gražu* ir kt.

Įterptiniai žodžiai neskiriami nuo prieš juos einančio jungtuko, jei pastarasis su tais įterptiniais žodžiais glaudžiai susijęs, pvz.: *Jis tame susirinkime nedalyvavo, o antra vertus, juk nebuvo nė kviestas.*

• Lietuvos Vyčių organizacijos 84-asis metinis seimas įvyks rugpjūčio 7-10 d. Dayton, OH.

• Lietuvoje šiuo metu yra šešios "Tikėjimo ir šviesos" bendruomenės, veikiančios Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose ir Kretingoje. Bendruomenės tikslas yra padėti šeimoms, auginančioms psichiškai neįgalius vaikus ir užmegzti draugiškus tarpusavio ryšius. Jos pradininkas Lietuvoje yra misionierius Jean Vanier iš Prancūzijos.

Paruošė Marija A. Jurkutė

ŠIŲ DIENŲ MINTYS APIE VYTAUTĄ DIDĮJĮ

Vilniaus Vytautų klubas išleido knygą „Vytautas Didysis ir Lietuva“ (sudarė E.V. Eidukaitienė, leidykla „Žara“).

Knyga suskirstyta į keturis skyrius, kuriuose išspausdinti septyniolikos autorių moksliniai straipsniai. Tai naujausi istorijos ir archeologijos tyrimai ne tik apie Vytautą Didžiojo gyvenamą epochą, bet ir apie jos įtaką tolesnei lietuvių tautos plėtrai.

Knygoje pirmą kartą lietuvių kalba skelbiamas pirmasis, trumpiausias (1428 m.) „Vytauto pagyrimas“, kurį išvertė A. Jovaišas ir S. Temčinas, ir pilnas Vytauto laiškas Europos šalių valdovams, didikams, miestų bendruomenėms (1409 m. rugsėjo mėn. 9 d.). Laišką išvertė D. Dilytė.

Lietuvos valstybė vaidino svarbų vaidmenį visų baltų tautų kovoje dėl egzistencijos — stabdė agresyviais viduramžių jėgas, grasinančias iš Vakarų ir iš Rytų. Šiame procese svarbi buvo Lietuvos gynybos sistema. Apie LDK pilis Vytauto Didžiojo epochoje rašo dr. R. Batūra.

Vytautas Didysis buvo ne tik karvedys, politikas, bet ir rūpestingas savo valstybės vidaus tvarkytojas. Vytauto Didžiojo statybos Lietuvoje — dr. N. Kitkausko straipsnio tema.

Lietuva — paskutinė gamtmeldė Europos valstybė. Kas trukdė Lietuvai anksčiau apsikrikštyti, apie Lietuvos krikštą ir pirmąsias bažnyčias Lietuvoje rašo kun. V. Rūkas. I Vytautą Didįjį, kaip karaliaus Mindaugo bažnytinės tradicijos tęsėją, žvelgia kun. J. Boruta SJ.

Vytautą net keturis kartus mėginta vainikuoti Lietuvos karaliumi. Apie neįgyvendintą vieną iš pagrindinių Vytauto siekių sužinosime iš prof. hab. dr. M. Jučo straipsnio.

Lietuvos valstybingumo išsaugojimo proble-

mas po Kriavo sutarties sudarymo nagrinėja prof. hab. dr. E. Gudavičius.

Jau keletą šimtmečių Vytauto Didžiojo kapo vietą gaubia paslapčių paslaptis. Neįmintą istorijos mįslę bando įminti doc. A. Širmulis ir R. Kazlauskas.

Daug prieštarų minčių skaitytojui gali sukelti dr. G. Viliūno straipsnis „Vytauto mitas naujojoje Lietuvoje“.

Įdomūs, turiningi prof. hab. dr. V. Kubiliaus, prof. hab. dr. V. V. Šerno, dr. V. Būdos, doc. V. Venckaus ir kitų autorių straipsniai. („Lietuvos aidas“ Nr. 31).

LIETUVOJE DAUGĖJA STUDENTŲ

1995-aisiais išleistame UNESCO statistikos metraštyje greta kitų Europos valstybių savo aukštojo mokslo rodikliais puikuoja ir Lietuva. Ji lenkė Čekiją, Albaniją, Šveicariją, Latviją ir kitas šalis.

Statistikos departamento duomenimis, kasmet vis daugiau abiturientų stoja į aukštąsias mokyklas (1993-aisiais stojo 40 proc. abiturientų, 1994-46, 1996-45 proc.), sparčiai daugėja studentų (1994-aisiais Lietuvos aukštosiose mokyklose mokėsi 51,5 tūkst., 1995 -54 tūkst., 1996 - 58,8 tūkst. studentų).

Šiandien iš 10 tūkst. Lietuvos gyventojų aukštojo mokslo siekia jau 158 jaunuoliai (1995-aisiais - 138). („Respublica“ Nr.28)

MEDŽIAI — KRAŠTO ISTORIJS LIUDININKAI

Jau dvylika metų akcinės bendrovės „Vilniaus zunda“ agronomas — žedintojas Josifas Urinovičius kolekcionuoja sostinės medžiuose rastus metalinius daiktus.

Štai žydų kapinėse Paneriuose buvo nupjauta sena pušis. Kai lentpjūvės staklėse įstrigo medžio kamienas, iš jo iššoko gero piršto storumo kulka. Tose pačiose kapinėse buvo aptikta ir mina.

Daug karo meto sviedinių skeveldrų slepia Vingio parko medžiai, o Lazdynuose ažuolo drevelė buvo rastos dvi sviedinio skeveldros.

T. Vrublevskio gatvės topoliai dar 1986 m. šaknimis iškėlė telefono kabelį, kuris ėjo per Lietuvą ir jungė Maskvą su Berlynu.

Pasak J. Urinovičiaus, beveik kiekviename sostinės medyje galima ką nors rasti.

Kasmet sostinėje apgenima apie pusantro šimto medžių, o senų ir nudžiūvusių nupjaunama apie puštrčio tūkstančio. ("Sostinė", "Lietuvos ryto" priedas vilniečiams Nr.26)

VERTINGAS MENO RADINYS

Tikru atradimu menotyrininkai pavadino Šakių rajono Kaimelio bažnyčioje aptiktą procesijų altorėlį. Tai garsaus skulptoriaus Vinco Grybo (1890-1941) darbas, iki šiol neminėtas jo kūrybinį palikimą tyrinėjusių specialistų.

Aptiktas procesijų altorėlis atspindi ketvirtajam dešimtmečiui būdingas mūsų dailininkų pastangas praturtinti savo kūrinius tautiniais motyvais. Nutapytame Marijos paveiksle, vaizduojančiame Aušros Vartų Dievo Motiną, matyti ir Gedimino pilis, apgaubta spinduliais, kuriuos skleidžia Apvaizdos akis. Taip autorius įkūnijo prieškarinio Lietuvoje populiarią Vilniaus vadavimo idėją.

Procesijų altorėlis išdrožtas iš medžio, dekoruotas smulkiais paspalcintais geometriniais raštais, primenančiais tautines juostas, taip pat storos vario skardos ažūru. Trys altorėlio viršūnės — tarsi trys stilizuoto augalo stiebai, pražydę dideliais kryžiaus pavidalo žiedais. ("Lietuvos aidas" Nr. 28)

SUGRĮŽO BRANGI RELIKVIJA

Lietuvos valstybės atkūrimo dieną į Tauragę iš Čikagos buvo parvežta trispalvė, kuri, 1944 m. besiantinant sovietiniams okupantams, kabojo prie Tauragės valsčiaus pastato. Pasak vėliavų pašventinusio Tauragės katalikų parapijos dekaną Vincento Gauronsko, tai visiems tauragiškiams brangi relikvija, kurią išsaugojo JAV gyvenantys lietuviai.

Vėliavos istorija tokia: Tauragiškis Vladas Konstantinavičius, 1944 m. rudenį besitraukdamas į Vakarus, pastebėjo prie valsčiaus pastato besiplaikstančią trispalvę. Bijodamas, kad sovietiniai okupantai jos neišniekintų, žmogus vėliavą nuėmė nuo jos koto ir išsivežė. Vėliava pirmiausiai pateko į Vokietiją, vėliau į JAV. Čia ji visada buvo keliama Lietuvos valstybinių švenčių dienomis kartu su JAV vėliava.

Prieš mirtį perduodamas trispalvę kitam Amerikos lietuviui Kaziui Jankauskui, V. Konstantinavičius prašė, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, vėliavą grąžinti į Tauragę.

Programos vadovė Marytė Utz.

Z.Degučio nuotr.

Kartu su trispalve į Tauragę atkeliavo ir toji JAV vėliava, kuri per šventes kabodavo šalia. Vėliavos saugoti perduotos Tauragės "Santakos" muziejui. ("Lietuvos aidas" Nr. 33)

AVARIJOSE IR GAISRUOSE SAUSĮ ŽUVO PUSĖ ŠIMTO ŽMONIŲ

Sausio mėn. avarijose ir gaisruose žuvo 56 žmonės, iš jų 3 vaikai, praneša Statistikos departamentas.

Avarijose sužaloti 197, žuvo 32 žmonės, iš jų 1 vaikas.

Palyginti su 1995-ųjų pradžia, ši kartą žuvusiųjų keliuose skaičius padidėjo 78 proc., o sužeistųjų sumažėjo 2,5 proc.

Sausio mėn sudegė 24 žmonės, iš jų 2 vaikai. Pernai sausį sudegė du kartus daugiau žmonių — 45.

Iš viso sausį užregistruoti 442 gaisrai ir 201 avarija, kurioje nukentėjo žmonės. Pernai sausį gaisrų buvo daugiau (622), o avarijų — maždaug tiek pat. ("Lietuvos aidas" Nr. 40)

TAPO TURTUOLE PO MIRTIES

Mažeikietę Janiną B. laimė aplankė jos laidojimo dieną. Pusamžė moteriškė kartu su vyru gyveno vieno kambario bute. Vaikų neturėjo. Šeima skurdo, pati moteris senokai buvo oficiali bedarbė. Vyras dirbo padienius darbus. Pinigų vos

užtekdavo maistui ir padėvėtiems rūbams. Butas praskolintas, dėl nesumokėtų mokesčių grasinta išvaržyti. Pilstukas tapo vos ne kasdieniu vyro gyvenimo palydovu.

Iš skurdo ir nevilties moteris galiausiai pasikorė. Ten pat, bute, ant nulaužtos durų rankenos.

Pirmąją savaitę našlys apleido visus darbus. Suprantama, ir pašto dėžutę. Ji dažniausiai būdavo tuščia, nes šeima laikraščių neprenumeravo. Antrą savaitę pastebėjęs kažką boluojant, atrakino spynelę. Dėžutėje buvo laiškas iš Vilniaus. Advokatų biuras pranešė apie palikimą. Tolimas Janinos B. giminaitis Amerikoje testamentu paliko jai 40 tūkst. dolerių. Pranešimas išsiųstas savižudybės dieną.

Našlys paraudusiomis akimis prašo neskelbti pavardės. Jis tikisi gauti pinigų ir tapti turtingas. („Lietuvos aidas“ Nr. 36)

STATOME PAMINKLĄ NEGIMUSIEMS KŪDIKIAMS

Žmogus sutvertas ieškoti tiesos. Mus supantis pasaulis nežabotas lekia progreso link ir nuolat gimdo prieštaras. Tos prieštaros — tai naujos tarytum raupsai užkrečiamos civilizacijos ligos nesutaikomos su Tikrąja Tiesa — prigimtine žmogaus teise būti natūraliai pradėtam ir saugiai išnešiotam motinos įsčiose iki užgimimo. Kiekvienas gimęs žmogus turi prigimtinę teisę gyventi ir mirti natūralia mirtimi.

Abortų problema Lietuvoje šiandien itin opi. Legalių užregistruotų abortų skaičius didėja. Štai 1992 m. šimtui gimimų teko 88,82 aborto, 1995 — 91,30. Natūralus gyventojų prieaugis tragiškai mažėja” 1992 m. jo rodiklis tūkstančiui gyventojų buvo 3,3 o 1995 gyventojų prieaugio rodiklis jau buvo neigiamas (-1,1). Nuo abortų legalizavimo 1955 m. iki šiol netekome beveik antros Lietuvos gyventojų.

Abortas — fizinė ir dvasinė šeimos žaizda. Poabortinio sindromo fizinės ir dvasinės negalios dažnokai baigiasi depresija, šeimos iširimu ir įvairiausiomis pataloginėmis šios situacijos išraiškomis.

Pasaulyje jau senokai ieškoma būdų negimusiems kūdikiams pagerbti ir moralei nuoskaudai atpirkti. Statomi kryžiai, paminklai, koply-

čios, minima pasaulinė gyvybės diena, rengiamos tarptautinės konferencijos, kongresai, ruošiamos parodos, steigiami poabortinio sindromo klubai (Rachelės).

Pasaulio gydytojų federacijos “Už žmogaus gyvybę” Lietuvos asociacijos iniciatyva 1992 m. pastatytas kryžius negimusiems kūdikiams Kryžių kalne, 1994 m. šios organizacijos nario kun. R. Skrinško iniciatyva pastatytas kryžius Kauno taikos kalnelyje.

Vilniuje Lietuvos gydytojų asociacija “Už žmogaus gyvybę” rengiasi pastatyti paminklą negimusiems kūdikiams senosiose Rusų kapinėse, Angelų kalnelyje. Manome, kad čia šį mažą kapinių žemės lopinėlį dažnai aplankys ir dvasios žaizdas apsisvalys netekusios kūdikių šeimos. Kviečiame nors kukliu, kad ir vieno lito įnašu paremti šį mūsų sumanymą. Turime pradėti suvokti, jog negalime taikstyti su žmogaus atstūmimu, išniekinimu, nuvertinimu. Turime suprasti tiesą: tas, kas bus žmogus, jau yra žmogus.

Laukiame Jūsų kuklių aukų. Jas galima pervesti: Vilniaus bankas, sąskaita Nr. 470082, kodas 260101777; arba tiesiogiai atnešti į Vilniaus arkivyskupijos Šeimos centrą, Odminių 12.

(Pasaulio gydytojų “Už žmogaus gyvybę” Lietuvos asociacijos pirmininkė doc. A. Saulauskienė, vicepirmininkė J. Tartilienė.)

KELMĖJE ABITURIENTAI DEŠIMTUKĄ NUSIPIRKO UŽ KELIS SILKĖS GABALĖLIUS

Kelmės rajono savivaldybės švietimo skyrius aiškinasi, ar teisėtai abiturientai aukcione už vaisius ir silkės gabaliukus nusipirko pažymius.

Kelmės miesto 2-ojoje vidurinėje mokykloje vykusioje abiturientų dienoje dvyliktokai galėjo dalyvauti keistokama aukcione ir pagerinti trimestro pažymius.

Lietuvoje kalbos dešimtukas buvo parduotas už 28 kivi vaisius, istorijos už 24 bananus, fizikos — už 17 gvazdikų, o dailės — tik už 4 silkės filė gabaliukus.

Mokyklos mokytojai sakė, kad nupirkti dešimtukai pažymių vidurkio smarkiai nepagerins, tad jie buvo užskaityti ir įrašyti į žinytus. („Lietuvos aidas“ Nr. 40)

— Pasakyk, Pranuk: tavo motina pirkto du kilogramus obuolių. Obuolių kilogramas kainuoja 50 centų. Kiek ji užmokėjo už visus obuolius?

— Sunku pasakyti, ponas mokytojas. Ji labai derasi.

— Mano sužadėtinė atsisakė už manęs tekėti. Man tai lygu mirties sprendimui.

— Nenusimink. Geriau mirtis, negu kalėjimas iki gyvos galvos.

Tikybos pamokoje kapelionas klausia mokinį, kaip reikia suprasti šiuos Šventraščio žodžius: "Savo veido prakaite valgysi duoną"?

— Tai reiškia, kad žmogus turi taip ilgai valgyti, kol išprakaituoja.

— Ei, vos tik susituokei, tuoj imi keistis gerojon pusėn: drabužiai tvarkingi, kelnės išlygintos...

— Brolyti, pirmas darbas, kurį žmona užkrovė

— tai išsilyginti kelnes.

Praeivis į žmogų, iššokusį pro langą:

— Kodėl tu šokai pro langą?

— Dėl to kad moteris man pamelavo.

— Manau, kad dėl to nėra jokio reikalo šokti. Ką ji tau pamelavo?

— Ji sakė, kad jos vyras išvažiavęs į kitą miestą.

— Aš visą savo turtą išleidau, sūnų leisdamas į mokslą, o jis man dabar nieko nerašo.

— Aš žinau gerą būdą, kad mano sūnus man

rašytų. Jam parašau: "Tau išsiunčiu 100 litų", o iš tikrųjų nieko nesiunčiu. Jis tučtuojau man parašo.

Į duris pasibeldžia elgeta:

— Ar, ponias, neturėtum man gabaliuko torto? Jau antra diena nevalgęs.

— Torto? O duona ar nepakankamai gera?

— Taip, bet šiandien yra mano gimtadienis.

— Ar tavo žmona vis dar tokia graži, kaip prieš porą dešimtmečių?

— O, be abejo. Tik to grožio parodymui ji praleidžia daugiau laiko.

Žmona: "Ar tu nemanai, brangusis, kad vyras vedęs turi daugiau proto?"

Vyras: "Taip, bet tai jau per vėlu".

Svečias sako šeiminkui: "Na, drauguži, padėk mane iki tramvajaus".

— Negaliu, nes kai tik tu išeisi, mes sėsime valgyti.

Šių metų "Lietuvos aide" Nr. 57 Vytautas Mikalauskas pateikia tokią tikrą istoriją:

Tarpukariu nepriklausomoje Lietuvoje buvo lietuvinamos pavardės — dažniausiai atmetant nelietuviškas galūnes arba priesagas.

Kauno Vytauto Didžiojo universiteto dekanate kartą susitiko profesorius Levas Karsavinas (1882-1952) ir valstybės veikėjas istorikas Augustinas Voldemaras (1883-1942). Profesorius pa juokavo:

— Žinai, Augustinai, numesk tą nelietuvišką savo pavardę "Volde" pradžią ir tada turėsi tikrą lietuvišką pavardę "Maras".

Voldemaras įsižeidęs atšovė:

— O tamsta atmesk tą savo "Kars" ir būsi "Avinas".

□ Rusų stačiatikių Bažnyčios vadovas patriarchas Aleksiejus II liepos mėn. lankysis Vilniuje, kur bus minimos dvi sukaktys: vienintelio Lietuvoje Vilniaus stačiatikių Šv. Dvasios vienuolyno 400 m. ir trijų Lietuvos kankinių už Kristų (D.L. kunigaikščio Algirdo laikais) žuvimo 650 m. sukaktis.

□ Gruodžio 26 d. Šiaulių Šv. Ignaco jėzuitų bažnyčioje jos chorvedė sol. V. Urbonaitė ir vargonininkas Antanas Narbutas suorganizavo kalėdinių giesmių koncertą.

□ Kun. Rokas Puzonas, Musninkų klebonas, kovo mėn. vedė rekolekcijos trijose lietuviškose parapijose: Šv. Antano Cicero ir dvi Čikagoje: Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke ir Švč. M. Marijos Gimimo par. Marquette Parke.

□ Japonijos Hokaido saloje įsikūręs Šv. Dievo Motinos trapistų vienuolynas paminėjo savo šimto metų jubiliejų. Šis vienuolynas yra seniausias. Tolimųjų Rytų Trapa (trapistų vienuolynas). Jį 1897 m. įkūrė septyni iš Pracūzijos atvykę vienuoliai. Jubiliejaus išskilmėms vadovavo Tokijo arkiv. kard. Shirayanagi Seiichi.

□ Šiauliuose ir Panevėžyje jau antri metai rengiami suaugusiems Šv. Rašto kursai. Jų pradininkės — ses. Agnietė Širkaitė ir Panevėžio katechetikos centro vedėja Zita Tručionienė.

□ Kauno arkiv. Sigitas Tamkevičius per šv. Mišias Kauno arkikatedroje bazilikoje sausio 5 d. akcentavo būtinybę prieš kūdikių krikštą katekizuoti tėvus ir krikštą tėvius. Arkivyskupas dar šiais metais įpareigosią visus kunigus sudaryti galimybę jiems išklausti katechezės kursą.

□ Praėjus vos kelioms dienoms po to, kai Filipinų radijo stotis "Radio veritas" paskelbė pop. Jono Pauliaus II laišką Kinijos katalikams, gauta žinių apie masinius Romai ištikimų katalikų areš-

tus, Dalis areštuotųjų yra kalinami, kitiems taikomos "perauklėjimo priemonės". Bijomasi, kad kinai komunistai, perėmę 1997 m. vasarą Hongkongo valdymą, pradės persekioti ten gyvenančius pusę milijono krikščionių, iš kurių 250.000 yra katalikai.

□ Pop. Jonas Paulius II dovanojo kiekvienai Romos miesto šeimai po vieną Evangelijos pagal Morkų egzempliorių. Anot popiežiaus įžanginio žodžio, Evangelijos tekstas turėtų būti kiekvienoje šeimoje skaitytas, apmąstytas ir apsvarstytas.

□ Putnamo vienuolyno seselių prašomas, Vilkaviškio vysk. Juozas Žemaitis paskyrė bent metams kun. Antaną Diškevičių vienuolyno kapeleonu. Į Putnamą jis atvyko sausio 15 d.

□ Kovo 12 d. Šv. Pranciškaus kongregacijos lietuvių seserys Amerikoje minėjo savo deimantinę — 75 metų — gyvavimo sukaktį. Jų centras yra netoli Pittsburgo. Seselės darbavosi lietuviškose parapijose Michigan, New Jersey, Pennsylvania ir Wisconsin valstijose. Lietuvai dabar atgavus laisvę, trys seserys prancišketės išvyko į Lietuvą ir ten įsijungė į sielovados ir labdarybės darbus.

□ Vasario 3 d. pop. Jonas Paulius II priėmė Izraelio min. pirm. Benjamin Netanjahu, kuris vėl kvietė popiežių apsilankyti Izraelyje.

□ Kun. Česlovas Kavaliauskas, Šv. Rašto Naujojo Testamento vertėjas, daugelio teologinių straipsnių autorius, mirė vasario 20 d. Gimęs Pumpėnuose, Panevėžio apskr., kunigu įšventintas 1946 m., dirbo sielovados darbą Kaišiadorių vyskupijoje, šešetą metų praleido sovietų kalėjimuose ir vergų stovyklose Norilske. Paskutiniu metu jis buvo Kaišiadorių vyskupijos katechetinių kursų vedėjas. Pasak Kaišiadorių vyskupijos nekrologo, tai buvo vienas iš labiausiai pasižymėjusių tos vyskupijos kunigų.

□ Balandžio 28 d. kun. Vytas Memėnas, gyv. Joliet, IL ir kun. Antanas Nockūnas, gyv. Worcester, MA, šventė 40 m. kunigystės sukaktį, o prel. dr. Ladas Tulaba, ilgametis Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje rektorius 85 m. amžiaus jubiliejų.

Juozas M.

***Laiškų lietuviams* straipsnio konkursas**

Skelbiame 39-ąjį konkursą parašyti straipsnį, tinkamą spausdinti "Laiškuose lietuviams". Siūlome rašiniui pasirinkti kurią nors iš šių temų: *1. Kas padeda ir kas kliudo sugyventi su kitais? 2. Kaip nugalėti savo pralaimėjimą? 3. Ar nuolankumas yra silpnybė? 4. Kaip reaguoti į apkalbas? 5. Kaip vertinti pasiteisinimą: "Ne mano kiaulės, ne mano pupos"? 6. Ar sutinkate su teigimu, kad be tikėjimo neįmanoma dora? 7. Koks turėtų būti šių dienų kunigas? 8. Kaip žiūriu į Lietuvos ateitį?*

Konkurse gali dalyvauti ir suaugusieji, ir jaunimas. Jaunimui priklausys tik viduriniųjų ir kitų tolygių mokyklų moksleiviai. Jie būtinai turi prie straipsnio pažymėti, kad jis skiriamas jaunimo grupei. Jei nebus pažymėta, jis bus priskirtas suaugusiųjų grupei, kur yra didesni reikalavimai. Suaugusiųjų straipsnio apimtis - maždaug 5-7 mašinėlė rašyti puslapiai. Jaunimo gali būti ir trumpesni.

Rašinys pasirašomas slapyvardžiu. Į atskirą vokelį įdedama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Ant vokelio užrašomas tik slapyvardis. Užklijuotas vokelis įdedamas kartu su straipsniu į didesnį voką ir siunčiamas redakcijai šiuo adresu: "Laiškai lietuviams", 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636, USA. Straipsniai turi pasiekti redakciją iki 1998 metų vasario mėn. 16 dienos.

Galima rašyti ir beletristine (tik ne eiliuota) forma. Pageidaujama rašyti mašinėlė, bet jeigu kam nors tai visai neįmanoma, priimsime ir kaligrafiškai ranka parašytus straipsnius. Primename, jog ir mašinėlė reikia taip rašyti, kad būtų galima lengvai įskaityti. Siųskite ne atšviestą kopiją, bet originalą. Netvarkingi rašiniai gali neigiamai paveikti ir vertinimo komisiją.

Mūsų konkursai paprastai susilaukia labai daug dalyvių, ypač iš Lietuvos, tai mes laikomės tokio nusistatymo: duoti daugiau premijų, nors ir mažesnių, kad būtų galima apdovanoti kiek galima daugiau dalyvių.

Paprastai duodame tokias premijas suaugusiems: I - 200 dol., II - 150 dol., III - 100 dol., IV - 75 dol., V - 50 dol.; jaunimui I - 150 dol., II - 100 dol., III - 75 dol., IV - 50 dol., V - 25 dol. Reikalui esant, vertinimo komisija gali ir kitaip nutarti. Kai kurie straipsniai, nors ir nepremijuoti, gali būti spausdinami. Jų autoriams skiriame kokią nors dovanėlę.

Tad visus, galinčius rašyti, kviečiame pasirinkti temas ir... pabandyti laimėti.

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME LAIŠKŲ LIETUVIAMS RĖMĖJAMS

Po 50 dol. auکوjo P. Beinarauskas, T. Norkienė.

Po 30 dol.: H. Bagdonienė, O. Jankevičiūtė.

25 dol. auکوjo T. Kulbis.

Po 20 dol.: P. Mačiulienė, V. Sniuolis, E. Nemickas, G. Baltrušaitis, A. Gulbinas.

15 dol. auکوjo Z. Sinkevičienė.

Po 10 dol.: R. Durickas Moore, A. Leiberis, T. Šaulys, M. Bichnevičius, V. Gasperas, L. Kemešis, B. Kūkalis, V. Peseckas, G. Miglinas.

Po 5 dol.: O. Pupininkas, V. Butvydas, M. Kasniūnas, J. Plačas, F. Brazaitis, O. Barauskienė, P. Rudenas, M. Kardauskaitė, Malinauskas, K. Orentas, L. Kybartienė.

LAIŠKAI LIETUVIAMS-Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius - Juozas Vaišnys, SJ. Redaktoriaus pavaduotojas-Algirdas Paliokas, SJ. Techninė redakcija - Jonas Kuprys ir dr. Jonas Boguta. Administratorė - Marija A. Jurkutė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636-1098 Tel. (773) 737-8400. FAX (773) 737-0486. "Draugo" spaustuė. Metinė prenumerata-20 dol., atskiras numeris-2 dol.